

Samråds- redogörelse

del av Utvecklingsplan
Porsön

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund.....	1
Samrådsprocessen	1
Ändringar i planförslaget efter samråd.....	2
Utvecklingsplan Porsön – Utvecklingsinriktning och generella riktlinjer	2
Inkomna synpunkter	4
Myndigheter och kommuner	4
Företag och organisationer	15
Privatpersoner.....	29
Dialoger och samtal under samrådstiden.....	31

Bilaga 1	Länsstyrelsens samrådsyttrande
----------	--------------------------------

Inledning och bakgrund

Luleå kommun vill framföra ett tack till alla som under samrådstiden har tagit sig tid att läsa igenom planförslaget och lämna synpunkter.

I den här samrådsredogörelsen redovisas samtliga synpunkter som kommit in under samrådstiden tillsammans med kommunens kommentarer. Alla inlämnade synpunkter, även de som inte har kunnat tillgodoses, har tillfört mer kunskap till processen och en möjlighet att förbättra förslaget till utvecklingsplan.

Utvecklingsplan Porsön är en fördjupad översiktsplan som upprättas i samråd med en bred krets av intressenter. Syftet med samrådet är att förbättra beslutsunderlaget och att ge kommuninvånare, intresseorganisationer, föreningar, företag, partipolitiska grupper, myndigheter och grannkommuner en insyn i arbetet och möjlighet att påverka innehållet i utvecklingsplanen.

Resultatet av samrådet redovisas i denna samrådsredogörelse.

Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till Utvecklingsplan Porsön. Syftet med samrådsredogörelsen är att beskriva hur samrådet har gått till och visa vilka förändringar som gjorts i planen efter samrådet. Den ska även bemöta och redovisa de synpunkter som har lämnats in och presentera en sammanvägning av de synpunkter som har relevans för utvecklingsplanen.

Under arbetet med Porsöns utvecklingsplan har en inledande studie genomförts. Den utgår från kommunens verktyg HåSta som är utvecklat tillsammans med Luleå tekniska universitet. Verktöget bygger på intentionerna i program till Vision Luleå 2040 och syftar till att identifiera de frågeställningar som är särskilt viktiga att beakta vid framtagandet av utvecklingsplanen. Statistiskt underlag och studier i HåSta har kompletterats med dialoger med boende och aktörer på Porsön. En särskild dialog med barn och unga genomfördes under 2018 och under 2020 genomfördes en medborgardialog där porsöborna kunde ge sin bild av Porsön. Deltagarna berättade om nuläge, önskat läge och behov. Synpunkter som handlade om mötesplatser, samverkan, skolans roll och långsiktig planering har tagits omhand i arbetet med utvecklingsplanen och ligger till grund för förslaget.

Samrådsprocessen

Hur samrådet har bedrivits

Utvecklingsplan Porsön har varit utställt för samråd under tiden 22 november 2021 till och med den 31 januari 2022. Under samrådstiden har planförslaget funnits tillgängligt i digitalt format på Luleå kommuns hemsida. Det har också funnits utställt i biblioteket på Porsön och utställningen har varit bemannad vid tre tillfällen. Inbjudan till den bemannade utställningen skickades ut i samband med information om samrådet och tidpunkter för bemanningen valdes så att så många som möjligt skulle ha möjlighet att besöka utställningen. Målet var att nå ut till alla åldersgrupper och målgrupper, såsom yrkesverksamma, studenter, pensionärer, utrikes födda, barn och unga.

Samrådshandlingarna bestod av tre delar:

- Utvecklingsplan Porsön, samrådshandling (en webbaserad version inklusive mark- och vattenanvändningskarta samt en tryckt version)
- Utvecklingsplan Porsön, samrådshandling (kortversion)
- Samlad konsekvensbeskrivning, samrådshandling

Underrättelse om samråd har skett via kungörelse och på kommunens hemsida samt information på sociala medier. Kommunstyrelsen har informerats om samrådet vid kommunstyrelsens sammanträde. Företag och organisationer på campus och Luleå Science Park har informerats om samrådet vid ett möte. Samrådshandlingarna har skickats till myndigheter, organisationer, grannkommuner, föreningar, studentkårer, politiska partier, bolag och förvaltningar, enligt en särskild sändlista.

Under samrådstiden har riktade insatser till personer med utländsk bakgrund gjorts i syfte att bjuda in till möten. Utvalda intressentgrupper har bjudits in till och deltagit vid möten. Minnesanteckningar från dessa möten redovisas i slutet av samrådsredogörelsen.

Antal inkomna synpunkter

Under samrådstiden har fjorton yttranden kommit in. Synpunkterna är fördelade på elva yttranden från organisationer, företag och föreningar samt tre skriftliga yttranden som lämnats av privatpersoner. Utöver detta har kommunen även mottagit muntliga synpunkter under utställningen på Porsön.

Ändringar i planförslaget efter samråd

Efter samrådet har förändringar och justeringar gjorts i planhandlingarna. Hela planförslaget har fått ny struktur med nya rubriker, för att följa samma struktur som den kommunövergripande översiktsplanen. Planförslagets inriktning har inte ändrats, men det har fördjupats och förtydligats i alla delar. De viktigaste förändringar som gjorts efter samrådet redovisas här nedanför.

Utvecklingsplan Porsön – Utvecklingsinriktning och generella riktlinjer

Följande revideringar och förändringar har gjorts i utvecklingsplanens textdokument:

Planens rubrikstruktur har omarbetats, så att den följer samma struktur som kommunens översiktsplan. Det betyder bland annat att texten i de områdesvisa rekommendationerna har flyttats till den digitala kartan. Utvecklingsplanens textdokument innehåller i stället en kortare beskrivning av framtidsbilden för varje utvecklingsområde.

Planens utvecklingsområden har ändrats.

- Utvecklingsområdet Porsö centrum har utökats för att även omfatta campus östra delar och benämns nu som "Centrumområdet". Ändringen syftar till att tydliggöra sambandet mellan campus och Porsö centrum samt beskriva utvecklingen av Porsövägen och ny bebyggelse längs med vägen.
- Utvecklingsområdena "Lillön (Professorsvägen)", "Lillön (Docentvägen)" och "Stranden (Docentvägen)" har tagits bort efter samråd med motiveringen att det är svårt att uppnå en ekonomiskt hållbar exploatering, främst med avseende på kravet på parkeringsanläggningar.
- Utvecklingsområdet "Campus" har delats i två delar, "Campusområdet" och "Norra campusområdet" i syfte att särskilja utvecklingen i de båda områdena.
- Utvecklingsområdet "Udden" har justerats för att tydligare illustrera den exploatering som anges i mark- och vattenanvändningskartan.

Nya illustrationer och kartor har lagts till för att tydliggöra förslaget.

- Justerad planillustration som beskriver utvecklingsinriktningen
- Justerad illustration av befintliga och framtida gång- och cykelvägar
- Justerad illustration av kollektivtrafik

Generella riktlinjer har ändrats och nya avsnitt har tillkommit.

- Start och uppväxt för alla – Ny riktlinje om skolans arbete för attraktivitet samt interkulturellt och internationellt förhållningssätt
- Liv mellan husen – Ändrad riktlinje avseende arkitektonisk inriktning
- Rent vatten – Nytt avsnitt och ny riktlinje avseende förorenad mark
- Spara viktiga värden – Ändrad riktlinje som beskriver hur ny bebyggelse förhåller sig till kulturhistoriska kvaliteter
- Planera för säkerhet – Nytt avsnitt som beskriver åtgärder för klimatanpassning

- Bästa boendet – Nytt avsnitt om bostäder för särskilda grupper samt nya riktlinjer om bostadsbyggande och bostäder för särskilda grupper
- Smarta resor – Ändrad beskrivning av Porsövägens roll och funktion, tillägg om bra skolväg och om cykelparkering
- Näring för näring – Tillägg om handel
- Utvecklingsplan Porsön – Mark- och vattenanvändningskarta inkl. områdesvisa rekommendationer och hänsyn

Mark- och vattenanvändningskartan har reviderats till följd av ändringar av utvecklingsområden och generella riktlinjer.

Områdesvisa rekommendationer har tillkommit, tagits bort och justerats. Nedan redovisas betydande ändringar för:

Centrumområdet

- Rekommendationer gällande bevarande av bebyggelse har justerats för att förtydliga att områdets karaktär är bevarandevärd.
- Rekommendation gällande ny förskola på nuvarande skolgård har tagits bort i syfte att säkerställa tillräcklig friyta för elever.
- Rekommendationer för Porsövägens framtida utformning har ändrats. Förslaget om breddad gångbro har utgått och i stället föreslås en ombyggnad av Porsövägen till en gata för samtliga trafikslag.
- Ny rekommendation om trygghetsboende.
- Rekommendationerna avseende byggnadshöjder har justerats.

Campusområdet

- Rekommendationer gällande bevarande av bebyggelse har justerats för att förtydliga att områdets karaktär är bevarandevärd.
- Rekommendationerna avseende byggnadshöjder har justerats.

Norra campusområdet

- Nytt delområde som tillkommit då utvecklingsområdet "Campus" delats i två delar.

Längs med Haparandavägen

- Ändrad rekommendation avseende arkitektonisk inriktning som i högre grad beskriver de värden som ny bebyggelse ska bidra till.
- Tillägg om aktiv förvaltning för att säkerställa viktiga spridningskorridorer för växt- och djurliv.
- Rekommendationerna för området har justerats avseende byggnadshöjder.

Luleå Science Park

- Rekommendationerna för området har justerats avseende byggnadshöjder.

Udden

- Rekommendationerna för Udden har justerats avseende byggnadshöjder.
- Tillägg om säkerhetshöjande åtgärder vid infart till området.

Ytternviken

- Rekommendation om att tillföra sammanhängande områden med grönsstruktur har tagits bort.

Beskrivning av hänsyn har tillkommit, tagits bort och justerats. Nedan beskrivs betydande förändringar:

- Planförslagets mark- och vattenanvändningskarta har kompletterats med en beskrivning av riksintresset för kommunikationer/flyg (MSA-yta).
- Samlad konsekvensbeskrivning

Den samlade konsekvensbeskrivningen har reviderats efter samråd, utifrån förändringar i planförslaget. Bland annat med en tydligare beskrivning av planens dagvattenpåverkan.

Inkomna synpunkter

Alla synpunkter som kommit in under samrådet redovisas här nedanför, vissa i något sammanfattad form. Länsstyrelsens synpunkter redovisas i sin helhet.

Myndigheter och kommuner

Länsstyrelsen

Länsstyrelsens synpunkter redovisas i sin helhet här i löpande text och i bilaga 1.

Planens disposition/allmänna synpunkter

Det är mycket positivt att samrådsskedet genomförs då planförslaget har kommit så pass långt i planeringsarbetet att det är i det skick som krävs för att samrådsskedet ska fylla sitt syfte samt att inga viktiga beståndsdelar saknas. Detta är enligt Länsstyrelsen den viktigaste utgångspunkten för att även resten av planprocessen ska ges rätt förutsättningar att fungera som det är tänkt.

Generellt anser Länsstyrelsen att kommunen gjort en bra analys och prioritering kopplat till trafikförsörjningen där huvudfokus ligger på att utveckla gång, cykel och kollektivtrafik.

Porsön har i grunden ett ganska väl utbyggt gång- och cykelvägnät som utgör en bra stomme. Förslagen att utveckla dessa grundläggande stråk så att dessa blir attraktivare och bjuder in till en trevligare miljö bör därför också vara en bra utgångspunkt. Likaså förefaller förslagen till utvecklade gång- och cykelstråk genomtänkta och det är mycket positivt att kommunen försöker anpassa såväl kollektivtrafik som gång-cykel utifrån en kommande ökad järnvägstrafik i samband med en utbyggnad av Norrbotniabanan.

Områdesrekommendationerna i planbeskrivningen överensstämmer inte med den digitala versionen vilket kan innebära att viktiga förutsättningar missas när planen ska omsättas samt att Plan- och bygglagens tydlighetskrav inte uppfylls. Bägge delarna innehåller viktiga slutsatser och rekommendationer som bör kunna läsas i ett sammanhang.

Luleå kommuns kommentar

Utvecklingsplanens kartor över gång- och cykelvägnät har kompletterats och uppdaterats.

Utvecklingsplanens rubrikstruktur har omarbetats, så att den följer samma struktur som kommunens översiktsplan. Det betyder bland annat att texten i de områdesvisa rekommendationerna har flyttats till den digitala kartan. Utvecklingsplanens textdokument innehåller i stället en kortare beskrivning av framtidsbilden för varje utvecklingsområde.

Porsö centrum

Under Utvecklingsförslag framgår att områdets utveckling behöver studeras i ett sammanhang.

Länsstyrelsen anser att en fördjupning av översiktsplanen bör fylla just detta syfte och konstaterar att en del av detta även gjorts och framgår i den digitala versionen. Det behöver dock framgå vad nästa steg i studien av områdets utveckling ska vara, exempelvis detaljplaneprogram eller liknande, innan detaljplanering eller åtgärder vidtas.

Luleå kommuns kommentar

Avsikten med skrivningen är att uppmärksamma behovet av att säkerställa viktiga funktioner och samband dels vid efterföljande planering enligt plan- och bygglagen, dels för åtgärder som inte omfattas av lagstiftningen, exempelvis ombyggnation av allmänna ytor.

Under rubriken "Efterföljande processer" beskrivs hur efterföljande planering ska ske: Uppföljande beslut avseende bland annat verksamhetsplaner, utredningar och investeringar behöver tas i respektive nämnd för att förverkliga genomförandet av utvecklingsplanen.

För ny bebyggelse sker alltid en prövning i detaljplan och/eller bygglov. Prövning genom bygglov sker där bebyggelsen kan uppföras i enlighet med gällande detaljplan. För nya områden eller där bebyggelsen föreslås få ny användning eller ändrad omfattning, exempelvis högre bebyggelse, ska utredning och prövning ske i ett detaljplanearbete. Utvecklingsplan Porsön är vägledande i dessa processer, men ger inga rättigheter.

Udden

Ytorna för ny bostadsbebyggelse med tillhörande markparkeringsyta är betydligt mindre i illustrationerna än i mark- och vattenanvändningskartan vilket kan uppfattas missvisande över vilka ytor som faktiskt avses. Plan- och bygglagens tydlighetskrav uppfylls sannolikt inte i detta avseende. I rekommendationerna finns inte samma nivå av riktlinjer för gestaltning och utformning av bebyggelsevolymen som för övriga områden med ny/förändrad användning, vilket Länsstyrelsen anser bör tillkomma.

Luleå kommuns kommentar

Illustrationerna har justerats för att det tydligt ska framgå vilka ytor som avses.

Utvecklingsförslaget för Udden innehåller bland annat rekommendationer för högsta våningshöjd för ny bebyggelse samt principer för anpassning till landskap och siktlinjer. Jämfört med övriga utvecklingsområden styrs inte gestaltning och utformning lika detaljerat, eftersom detta område utgör ett eget, avgränsat utvecklingsområde, snarare än ett tillägg till befintlig bebyggelsestruktur.

Riksintressen

Länsstyrelsen och Trafikverket anser att planförslaget bör kompletteras med beskrivning av riksintresset för kommunikationer avseende flyg då planområdet ligger inom MSA-ytan för Luleå flygplats.

Luleå kommuns kommentar

Planförslagets digitala karta har kompletterats med en beskrivning av riksintresset för kommunikationer/flyg.

Miljökvalitetsnormer, MKN, för vatten

Länsstyrelsen bedömer i detta skede att det finns viss risk att plangenomförandets påverkan på ekologisk status medför att gällande miljökvalitetsnormer inte kan följas. Bedömningen grundar sig på att påverkan relaterad till dagvatten är ot tydligt beskriven samtidigt som ekologisk status avseende särskilda förorenande ämnen är bedömd till lägsta möjliga statusklass. Länsstyrelsen bedömer dock att omfattningen av de kompletteringar som krävs i detta fall är liten.

Bedömningen om översiktsplanens genomförande kommer att följa MKN är svår att utföra eftersom påverkan på vatten är ot tydligt beskriven. I nuläget finns inget annat än kommunens bedömning att luta sig mot och eftersom den bedömningen grundar sig på framtida genomföranden av såväl detaljplaner som dagvattenplanen finns risken att frågan om påverkan på vattenförekomster enligt vattendirektivet inte bemöts tillräckligt konkret för att skydda närliggande vattenmiljöer.

Även om det i översiktsplaner inte ska förväntas detaljerade utredningar rörande de föreslagna etableringarnas miljöpåverkan så bör någon form av översiktlig information om planens

dagvattenpåverkan kunna biläggas för att möjliggöra bedömningen av påverkan på vatten. Exempelvis skulle den sammanlagda arealen av tillkommande hårdgjorda (eller i övrigt dagvattenalstrande) ytor kunna anges översiktligt. Det behöver inte vara en precis beräkning med hög detaljnivå utan en uppskattning av den areal av hårdgjorda ytor (och därmed av planens ungefärliga dagvattenpåverkan) som skulle tillföras av plangenomförandet. En sådan uppgift skulle med fördel kunna kompletteras med en uppgift om planområdets nuvarande sammanlagda hårdgjorda areal för jämförelse. Det är alltså inte ett omfattande underlag som efterfrågas i det här avseendet.

Den påverkan som Länsstyrelsen bedömer vara främst aktuell för plangenomförandet är som, tidigare nämnts, påverkan från dagvatten. Kommunen hänvisar till den kommunala dagvattenplanen samt till kommande detaljplaneläggning när det gäller lösningar och åtgärder som motverkar dagvattenpåverkan. I det här fallet är det en recipient som är mottagare för dagvatten från planområdet (Björkskatafjärden WA91625800). Ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn 'särskilda förorenande ämnen' är bedömd till 'måttlig' vilket är den lägsta möjliga statusklassen. Det innebär att ingen ytterligare försämring är tillåten ens på parameternivå, vilket gäller de parametrar som kvalitetsfaktorn 'särskilda förorenande ämnen' består av. Det blir därför viktigt att föreslagna åtgärder i dagvattenplanen genomförs innan eller i samband med översiktsplanens genomförande. Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanens genomförande följer gällande miljökvalitetsnormer i recipienten enbart om åtgärder genomförs i sådan utsträckning att ekologisk status avseende särskilda förorenande ämnen förbättras.

När det gäller näringsämnen är dagvattenutsläpp viktiga att hanteras på ett sådant sätt att ekologisk status avseende näringsämnen i recipienten förbättras i och med översiktsplanens och dagvattenplanens genomföranden. Ekologisk status avseende näringsämnen är idag bedömd till 'måttlig' status vilket i detta fall inte är den lägsta statusklassen, däremot är kvalitetsfaktorn 'näringsämnen' viktig för att komma till rätta med den övergripande ekologiska statusen som i nuläget är bedömd till 'måttlig'. Eftersom miljökvalitetsnormen för ekologisk status är fastställd till 'god' status senast 2027 måste åtgärder sättas in för att normen ska följas. Detta understryker än en gång vikten av att tillräckligt tydlig strategi för dagvattenhantering implementeras både för hela planområdet samt i samband med plangenomförandet.

Länsstyrelsen uppfattar planförslaget som att de föreslagna etableringarna inte berör närområden och svämplan till vattenförekomsten Björkskatafjärden (WA91625800) på ett sådant sätt som skulle riskera att gällande miljökvalitetsnormer inte följs. Länsstyrelsen vill dock påpeka att installationer, uppföranden samt underhåll av vegetation inom närområden/svämplan kan medföra en påverkan på vattenmiljöer ur hydromorfologisk synvinkel, även om plangenomförandet i de strandnära lägena syftar till att stimulera friluftsliv och rekreation.

Kommunen har pekat ut förorenade markområden samt sulfidjordsområden inom planområdet. Att åtgärda markföroreningar kan ha positiv inverkan på vattenkvaliteten i Björkskatafjärden, men det är oklart hur stort bidraget från dessa föroreningar påverkar i nuläget. Inom ramen för kommande detaljplanläggning blir det viktigt att utröna omfattningen och föroreningspotentialen för dessa föroreningar. Beträffande sulfidjord gäller det att undvika att materialet oxiderar i sådan omfattning att närliggande vattenmiljöer påverkas negativt.

Luleå kommuns kommentar

Den samlade konsekvensbeskrivningen har kompletterats med en tydligare beskrivning av utvecklingsplanens bedömda påverkan på angränsande vattendrag. En jämförelse av planområdets nuvarande markanvändning och den som följer av föreslagen utveckling har gjorts, bland annat avseende andel hårdgjorda ytor idag och efter utveckling har skett. Detta ger en tydligare bild av planens effekter på föroreningsmängder i dagvatten och ett bättre underlag för bedömning av utvecklingsplanens påverkan på omgivande vattendrag.

Ytor för dagvatten

Det framgår av MKB:n, s. 64, att det finns lämpliga ytor för ytterligare avledning och fördröjning av dagvatten, exempelvis i områdena Udden, Stranden, Längs med Haparandavägen m.fl. Länsstyrelsen anser därför att det vore lämpligt att i planförslaget identifiera lämpliga ytor som exempelvis Utredningsområden för dagvattenhantering/ fördröjning/rening såsom det i dagsläget finns motsvarande ytor för utredning av parkeringshus.

Luleå kommuns kommentar

På sidan 64 i den samlade konsekvensbeskrivningen (samrådsversionen) redovisas en skyfallsanalys som markerar platser där vatten förväntas ansamlas vid kraftiga regn. Dessa platser utgörs i huvudsak av anläggningar vars syfte är att fördröja och leda bort regn- och smältvatten, till exempel diken. Men det finns även naturligt förekommande ytor där stora mängder vatten ansamlas. Ett exempel är skogsområdet norr om campus och Universitetsheden.

Naturligt förekommande platser för fördröjning av dagvatten är viktiga resurser och i utvecklingsplanen har deras funktion säkerställts genom hänsyn till ekosystemtjänster (skogsområdet norr om campus) och utvecklats genom områdesvisa rekommendationer (Universitetsheden). Utöver detta redovisar utvecklingsplanen generella riktlinjer för fördröjning av dagvatten vid exploatering och dessa gäller för hela planområdet.

Människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen anser att framtida trafikutveckling bör beaktas i Haparandavägens roll och funktion. Exempelvis med hänsyn till nya verksamhetsområden i Rutvik, utpekade i översiktsplanen.

Luleå kommuns kommentar

Utvecklingsplanens beskrivning av Haparandavägens funktion bedöms stämma väl överens med förväntad trafikutveckling kopplad till nya verksamhetsområden. Det nya verksamhetsområdet i Rutvik förväntas medföra en relativt liten trafikökning på Haparandavägen på sträckan genom Porsön. Det bedöms inte finnas risk för framtida kapacitetsproblem eller att fler utsätts för buller från trafik.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen ser det som viktigt att kommunen i även detta skede av planprocessen använder sig av kommunens framtidsinriktade planeringsunderlag i form av Luleå kommuns riktlinjer för klimatanpassning för att kunna uppfylla innehållskraven i 3 kap. 5 § PBL.

<https://www.lulea.se/kommun--politik/hallbar-utveckling/klimat/klimatanpassning-i-lulea.html>

Exempel på detta skulle kunna vara att i användningen för Porsö centrum anges åtgärder för att hantera effekter av framtida värmeböljor. Kommunens riktlinjer för klimatanpassning:

Utomhusmiljöer ska erbjuda platser med skugga och svalka. Somarmedeltemperaturen och den högsta dygnsmedeltemperaturen kommer att stiga. På våra gemensamma utomhusmiljöer som ex parker, torg, lekplatser, skolgårdar kommer platser som erbjuder skugga och svalka att behövas. Platser med skugga ges i första hand med hjälp av växtlighet men kan också vara andra anordningar. Svalka ges i första hand med hjälp av växtlighet eller vatten i dammar och fontäner.

Detta är givetvis även relevant i de framtida planerade förtätningsområdena i planförslaget.

Länsstyrelsen att en generell målsättning för en anpassning till ett framtida förändrat klimat är att undvika hårdgörande av ytor i möjligaste mån och att alternativt anlägga med genomsläppligt material.

Luleå kommuns kommentar

Planförslaget har kompletterats med ett nytt avsnitt som beskriver åtgärder för klimatanpassning "Planera för säkerhet". Utvecklingsplanens förslag bedöms ge goda förutsättningar för nödvändiga anpassningar till framtida klimatförändringar.

Allmänna intressen

Det sociala hållbarhetsperspektivet

På det stora hela kan konstaterats att planförslaget sätter människorna och den sociala hållbarheten i centrum på ett bra sätt. Det är positivt att planförslaget tagits fram med hjälp av medborgardialog med invånarna och dialog med aktörer verksamma i området, inklusive civilsamhället. Ur ett socialhållbarhetsperspektiv är det också positivt att jämlikhet framhålls som ett mål med planen och att dess vision innehåller ett tydligt jämlikhets- och folkhälsoperspektiv. Många riktlinjer och förslag har tydligt fokus på mötesplatser, trygghet, barns lek och grönområden som är viktiga för jämlikhet, delaktighet och folkhälsa. Särskilt positivt är att planen är tydligt förankrad i barnkonventionens bestämmelser, att det i framtagandet ingått en barnkonsekvensanalys, att dialog skett med barn och unga samt att många av dess förslag är utformade med barns behov och rättigheter i centrum. Barnkonsekvensanalysen har dock mest fokus på mindre barn i förskole- och lågstadieålder. Alla upp till 18 år räknas dock som barn. Det vore bra om analysen även skulle innehålla kommunens förslag för att tillgodose de äldre barnens behov med samma fokus som de yngre getts.

Det som till stor del saknas i planförslaget är tydliga jämställdhets- och funktionshinderperspektiv. Med få undantag är resonemangen i planförslaget könsblinda, och såväl analys och nulägesbeskrivningar som förslag är formulerade på ett sätt som osynliggör eventuella skillnader i förutsättningar, behov och önskemål mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Utan jämställdhetsperspektiv riskerar samhällsplaneringsprocessen att förstärka befintliga normer och maktstrukturer och därmed i slutändan motverka planens målsättning gällande jämlikhet. Att synliggöra kön kan ha stor betydelse för utformande och genomförande av kommande beslut och åtgärder. Det framgår exempelvis inte i planen vilka som deltagit i medborgardialogerna, och om eller hur dessa utformades på ett sätt som skapar jämställda förutsättningar för att delta, eller om det framkom olika behov och förslag beroende på om deltagarna var män eller kvinnor. Detta gäller även för de aktiviteter som genomförts för att inhämta och inkludera barnets perspektiv.

Av såväl nulägesbeskrivningar som riktlinjer och utvecklingsförslag framkommer inte något funktionshinderperspektiv. Det saknas analys av nuvarande och framtida tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning gällande exempelvis samhällsservice, transportinfrastruktur, fritidsanläggningar och grönområden, och det saknas tydliga åtgärder för att stärka tillgängligheten för denna grupp och säkerställa att inga nya hinder uppstår. I några fall nämns tillgänglighet i bred bemärkelse, men det framgår inte om eller på vilket sätt detta analyserats med hänsyn till personer med funktionsnedsättningar. Principen om full tillgänglighet, delaktighet och inkludering för alla i samhället oavsett ålder eller funktionsnedsättning är grunden i den svenska funktionshinderspolitiken. Ett funktionshinderperspektiv i samhällsplaneringsprocesser innebär att alltid utgå från människors olika förutsättningar, behov och önskemål och prioritera universella lösningar som fungerar för alla, liksom att identifiera och åtgärda hinder för delaktighet i den befintliga miljön och säkerställa att inte nya hinder uppstår (Boverket).

Luleå kommuns kommentar

Inbjudan till den bemannade utställningen/öppet hus skickades ut i samband med information om samrådet. Tidpunkter för öppet hus valdes så att så alla skulle ha möjlighet att besöka utställningen. Målet var att nå ut till alla målgrupper och att skapa jämställda förutsättningar för att delta. Deltagandet vid öppet hus-tillfällen registrerades och andelen kvinnor och män noterades för varje tillfälle. Se nedan, under rubriken "Dialoger och samtal under samrådstiden"

Barnkonsekvensanalysen omfattar både barn och unga, då alla upp till 18 år räknas som barn. Texten har justerats och kompletterats med en definition, för att tydliggöra detta.

Nya dialoger var planerade att ske under 2020 men på grund av pandemin har det under tidsperioden för detta arbete varit svårt att genomföra ytterligare dialoger särskilt riktade mot barn. Kontakt har därför tagits med Rädda Barnen som bedriver projektet På lika villkor och Summer Vibe samt RF-

SISU som driver projektet Nattidrott för att därigenom få kunskap om vad barn och unga uttrycker kring Porsön och önskad utveckling. Därutöver har försök gjorts att engagera vårdnadshavare att hjälpa barn och unga att uttrycka sin mening i en digital lösning.

Översiktliga analyser av jämställdhet och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har gjorts löpande under planprocessen men detta har inte redovisats i detalj. Generellt sett syftar planförslaget på att möjliggöra en utveckling av Porsön som är bra för alla.

Parkområdet vid Universitetsvägen

Parkytan är utlagd för oförändrad användning/tät struktur där bostäder, kontor, handel, annan verksamhet, gator, parker och fritidsanläggningar ingår. Då parkytan närmast Universitetsvägen utgör en viktig mötesplats som används flitigt är det en angelägen vägledning att planförslaget anger vilken av ovanstående inkluderade användningar ska ha företräde.

Luleå kommuns kommentar

Mark- och vattenanvändningskartan har förtydligats. Markanvändningen för parkytan ska vara tät struktur, men marken får enligt gällande detaljplan inte bebyggas.

Bostadsförsörjningen

Det framgår av planförslaget att Planering och byggande ska bidra till bostäder för 1000 nya boende samt hotell/longstay-bostäder. Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare dimensionering av om det är främst de nya ytor för bostäder i planförslaget som ska utgöra dessa nya bostäder. Vidare anser Länsstyrelsen att det är en viktig rekommendation att ange ungefär hur många bostäder som är lämpligt för respektive av de nya områdena där bostäder avses uppföras, vilket planförslaget behöver kompletteras med. Länsstyrelsen vill även hänvisa till tidigare givna synpunkter i den kommuntäckande översiktsplanen gällande det kommunala bostadsförsörjningsansvaret samt kravet på aktuella riktlinjer för bostadsförsörjning.

Luleå kommuns kommentar

Det är främst de föreslagna ytor för nya bostäder som avses och då inom de områden som lämpar sig bäst för denna typ av tillfälliga bostäder, till exempel med avseende på bullerkrav, m.m.

Utvecklingsplanen har kompletterats med en tydligare beskrivning av vilka ytor/områden som ska användas för bostadsutveckling, samt en beskrivning av ungefärligt antal bostäder.

Kulturmiljön

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att kommunen har påbörjat utvecklingsarbetet med att först ta fram en kulturmiljöutredning, som sedan har kunnat ligga till grund för utvecklingstankarna för Porsön. Det är ett föredömligt sätt att arbeta på i samhällsplaneringen, för att kulturmiljövärdena verkligen ska kunna bli en resurs och utgångspunkt för utvecklingen i stället för att upplevas som ett besvärligt hinder. I huvudsak har kommunen också lyckats omsätta rekommendationerna från kulturmiljöutredningen i bra förslag och riktlinjer.

Riktlinjerna innehåller dock vissa skrivningar som kan uppfattas som problematiska och delvis motsägelsefulla, exempelvis att ny bebyggelse ska vara ”tydligt avvikande från befintlig bebyggelsestruktur” samtidigt som den ”ska placeras med hänsyn till befintliga byggnader och gårdsstrukturer”. Även om det är möjligt att visar erfarenheterna oftare på motsatsen. Det vore därför bättre ur kulturmiljösynpunkt om skrivningen om eftersträvad avvikelse slopas. I övrigt är riktlinjerna bra och relevanta.

På s. 53 i MKB:n finns förslag på att i ett senare skede – i samband med underhållsåtgärder eller att ny bebyggelse uppförs – öka kunskapen och kännedomen hos invånarna om Porsöns kulturmiljövärden kopplade till 1970-talet, genom exempelvis skyltning, vandringar i området, utställningar etc. Länsstyrelsen anser att det är en mycket god idé som bör omsättas i praktik tidigare än så och därefter kontinuerligt. Ett uttalat syfte med utvecklingsplanen är att få porsöbor att trivas och känna stolthet

över sin stadsdel. Att synliggöra, stärka och förmedla områdets kulturmiljövärden kan vara ett effektivt sätt att få de som bor, studerar och arbetar på Porsön att känna större stolthet, identifikation och samhörighet med platsen.

Luleå kommuns kommentar

Ambitionen att integrera ny bebyggelse med den befintliga samtidigt som Porsöns tidstypiska planmönster och arkitektur bevaras kan uppnås på olika sätt. En lyckad anpassning till det befintliga kan ske dels genom att ny bebyggelse tillåts ta plats och framträda gentemot befintlig bebyggelse, dels genom en mer diskret utformning som smälter in. Ny bebyggelse ska integreras med Porsöns tidstypiska planmönster och arkitektur, exempelvis genom att inordna sig i bebyggelsens övergripande struktur, ta igen fasadmateriäl, kulörer, fönstersättning, proportioner eller skala.

Riktlinjerna för kulturmiljö har förtydligats.

Naturmiljön

Det är främst två områden i planen som föreslås exploateras med ny bebyggelse som innebär en påverkan på naturmiljön genom att ny mark tas i anspråk: Längs med Haparandavägen och Udden. Exploateringen innebär att grönområden och -stråk ytterligare fragmenteras.

Längs med Haparandavägen

Det är positivt att skogsdungen i söder, som till största del består av lövträd (björk, asp, sälg), avses sparas enligt planförslaget. I MKB:n s. 34 visas en illustration med ett grönstråk genom området som viktig spridningskorridor/utvecklad park. Länsstyrelsen noterar att korridoren, där den går över från Haparandavägen österut mot Universitetsheden, går under en kraftledning. Här ställer sig Länsstyrelsen frågande till hur kommunen här tänkt att grönstrukturen ska kunna utvecklas och förstärkas under kraftledningen, annat än behålla befintlig gräsyta. Grönstråket längs med Haparandavägen förefaller även tämligen smalt för att fylla sitt syfte. Länsstyrelsen befarar att planförslaget riskerar att försvaga spridningsmöjligheterna.

Luleå kommuns kommentar

Illustrationen visar en schematisk bild av en viktig spridningskorridor (grön pil) längs med Haparandavägen norr om korsningen med Universitetsvägen. Spridningskorridoren korsar Universitetsvägen söder om Teknikens hus och sträcker sig vidare över Universitetsheden. Den sammanfaller till viss del med kraftledningen som korsar Universitetsheden.

Spridningskorridoren ska säkerställas och utvecklas där så är möjligt. Området under kraftledningen fyller redan sin funktion i den övergripande grönstrukturen men kan utvecklas vid behov. Även gräsytor kan fylla en viktig funktion i en sammanhängande grönstruktur. Gräsytor som får växa upp utgör livsmiljö för många olika insekter och smådjur. Ängsytor och högvuxna gräsytor är viktiga för den biologiska mångfalden, då de lockar till sig pollinerande insekter som till exempel fjärilar, bin och humlor.

Planförslaget har kompletterats med ett tillägg om aktiv förvaltning. "Viktiga spridningskorridorer för växt- och djurliv i den övergripande grönstrukturen ska säkerställas genom aktiv förvaltning av området"

Udden

Område med öppen gräsyta; enskilda träd och en del av skogspartiet kommer att tas i anspråk med föreslagen exploatering vilket innebär ett ytterligare naggande i kanten av de grönområden som finns i tätorten. Det är positivt att strandskogen bevaras.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) enligt 6 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen anser att MKB:n på ett föredömligt sätt redovisar de alternativa planutformningar som valts bort och varför. Detta medför att samrådskedets viktigaste syfte, den demokratiska

förankringen, får avsevärt bättre förutsättningar att uppfyllas. Allmänheten och övriga får enkelt en tydlig inblick i det omfattande planarbete som till sist utmynnat i ett planförslag, vilket bör resultera i en tydligare förståelse över planförslagets utformning. Denna tydlighet bör även kunna facilitera att allmänhetens samrådssynpunkter på ett mer ändamålsenligt sätt väcks under samrådsskedet vilket i sin tur resulterar i att det efterföljande granskningsskedet även kan fylla sitt syfte; för allmänheten att stämma av och respondera över hur deras mer välvägd samrådssvar påverkat planförslaget och varför.

Detaljsynpunkter och förtydliganden

Ett mindre sakfel har smugit sig in på s. 49 och 52 i den samlade konsekvensbeskrivningen, där det står att Porsökyrkan är skyddad som byggnadsminne. Visserligen är kyrkan skyddad enligt kulturmiljölagen, men inte som byggnadsminne (enligt 3 kap KML) utan som kyrkligt kulturminne (enligt 4 kap KML).

Luleå kommuns kommentar

Texten i den samlade konsekvensbeskrivningen, samt i den digitala kartan har justerats.

Trafikverket

Trafikverket ser positivt på att utvecklingsplanen föreslår att stärka förbindelser med busstrafik samt gång- och cykeltrafik till Notvikens station. Genom att förbättra förutsättningarna att angöra stationen med gång och cykel samt kollektivtrafik beaktas hela resan-perspektivet samtidigt som val av hållbara transportslag främjas.

Trafikverket anser att framtida trafikutveckling bör beaktas i beskrivningen av Haparandavägens roll och funktion. Exempelvis med hänsyn till nya verksamhetsområden i Rutvik, utpekade i kommunens översiktsplan.

Trafikverket anser även att planen bör kompletteras med beskrivning av riksintresset för kommunikationer avseende flyg då planområdet ligger inom MSA-ytan för Luleå flygplats.

Luleå kommuns kommentar:

Beskrivningen av Haparandavägens funktion bedöms stämma väl överens med förväntad trafikutveckling kopplad till nya verksamhetsområden. Det nya verksamhetsområdet i Rutvik förväntas medföra en relativt liten trafikökning på Haparandavägen på sträckan genom Porsön. Det bedöms inte finnas risk för framtida kapacitetsproblem eller att fler utsätts för buller från trafik.

Planförslagets mark- och vattenanvändningskarta har kompletterats med en beskrivning av riksintresset för kommunikationer/flyg.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har inget att erinra avseende fördjupad översiktsplan för Porsön, Luleå kommun, Norrbottens län.

Luleå kommuns kommentar:

Yttrandet leder inte till några förändringar av planförslaget.

Luleå kommun, miljö och bygg

Avdelning miljö- och bygg har tagit del av handlingarna och har följande synpunkter.

Förorenad mark

Avdelning miljö och bygg håller inte helt med resonemanget i miljökonsekvensbeskrivningen om att nuvarande markanvändning för den gamla deponin på Ytterviken inte behöver några åtgärder om inte markanvändningen förändras. Avdelning miljö och bygg har utfört tillsyn på kommunens gamla nedlagda deponier och bedömer att Mifo-riskklassningen för dessa behöver ses över och för vissa av

deponierna kanske även behovet av ytterligare åtgärder. Dessutom kan det dyka upp problem vid nedlagda deponier, kopplat till föroreningar vid renoveringar, byggnation och så vidare.

Avdelning miljö och bygg håller inte heller med om att det är ett bra förslag att rekommendera att utredningar och saneringar bara utförs på Yttervikens industriområde allt eftersom när något rivs eller byggs. Avdelning miljö och bygg anser att det är kommunen själva som inom Yttervikens industriområde och framför allt inom den gamla deponins område bör utföra utredningar vad det finns för föroreningar och hur utbredningen och spridningen ser ut för dem. Att ha en strategi och bra kunskap om hur föroreningar och deponerat avfall bör hanteras inom deponiområdet skulle kunna göra det betydligt enklare vid byggnation och schakt inom området. Att sakna strategi gör att föroreningsproblematik förmodligen blir mer tidskrävande, kostsamt att hantera i varje enskilt ärende med risk för återkontaminering osv.

Avdelning miljö och bygg tycker inte att det är någon bra idé att rakt av rekommendera ett grönstråk genom Yttervikens industriområde när man inte har full koll på hur detta kan påverka föroreningsspridningen. Idag är stora delar av området asfalterat vilket medför att dagvattnet inte infiltrerar ner i marken i lika stor utsträckning, vilket i sin tur bör innebära att föroreningarna i marken/deponin inte transporteras ut i recipienten i samma omfattning. Om man däremot gör ett grönstråk genom området kan detta få till följd en förändrad spridningsbild för föroreningar. Även lokalt omhändertagande av dagvatten inom den egna fastigheten kan av samma anledning som ovan vara olämpligt, beror dock på hur man utför detta.

Luleå kommuns kommentar:

En ny riktlinje för markföroreningar har lagts till: "Markföroreningar på Ytterviken ska utredas för att fastställa typ av föroreningar, utbredning, spridning samt eventuellt behov av åtgärder i syfte att förhindra negativ påverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten i Björkskatafjärden."

Dagvatten – Miljö kvalitetsnormer vatten

Avdelning miljö och bygg anser att det utifrån nuvarande underlag inte går att avgöra påverkan på miljö kvalitetsnormerna för vatten och planerad utveckling kan komma att medföra negativ påverkan på möjligheten att uppnå god status för vattenförekomsterna runt Porsön.

Avdelning miljö och bygg anser att det saknas en riktlinje för att säkerställa arbetet med att klara miljö kvalitetsnormerna för vatten.

Luleå kommuns kommentar:

Den samlade konsekvensbeskrivningen har kompletterats med en tydligare beskrivning av utvecklingsplanens bedömda påverkan på angränsande vattendrag. En jämförelse av planområdets nuvarande markanvändning och den som följer av föreslagen utveckling har gjorts, bland annat avseende andel hårdgjorda ytor idag och efter utveckling har skett. Detta ger en tydligare bild av planens effekter på föroreningsmängder i dagvatten och ett bättre underlag för bedömning av utvecklingsplanens påverkan på omgivande vattendrag.

Utvecklingsplanen redovisar generella riktlinjer för fördröjning av dagvatten vid exploatering och dessa gäller för hela planområdet. Planering ska i huvudsak ske i enlighet med Luleå kommuns dagvattenplan (2020) samt riktlinjer för klimatanpassning (2015).

Luleå Tekniska Universitet

Porsön är ett unikt område med ett ovanligt brett utbud av; akademisk utbildning och forskning, bostadsområde med grannskapscentrum, grundskolor, bibliotek, verksamheter av skiftande slag, goda kollektiva transporter och en idrottsplats. Dessutom har Porsöområdet värdefulla grönområden, kontakt med vattnet i Björksbyfjärden och närhet till frilufts- och rekreationsområden på Ormberget och runt Gammelstadsviken. För Luleå tekniska universitet är det viktigt att Porsöområdet utvecklas till en attraktiv stadsdel med god arkitektur, kulturmiljö, inbjudande mötesplatser och fungerande service för

att öka attraktiviteten gentemot studenter och anställda. Porsön ska ses som ett skyltfönster för Luleå, Norrbotten och ibland hela Sverige.

Med den stora genomströmningen av studenter, anställda, besökare och finansiärer i universitetets verksamhet är intrycket av Porsön av stor betydelse. Inom universitetet finns ett femtiotal olika nationaliteter. Universitets- och Porsöområdet behöver därför ges en internationell karaktär vid planering av bibliotek, kulturutbud, skyltning och till exempel engelskspråkiga skolor/förskolor. Universitetet önskar att alla människor ska känna stolthet över att verka på en plats som är en attraktiv stadsdel med en mångfald av mötesplatser på restauranger och caféer, rikt utbud på aktiviteter, välskötta planteringar, parker och grön- och vattenområden.

Porsön är en del av Luleå stad som har stora möjligheter att vidareutvecklas, vilket är av stor vikt för att universitetets nuvarande studenter och anställda ska trivas och för att locka tillkommande. Luleå tekniska universitet värdesätter därför att Luleå kommun fortsätter arbetet med att fördjupa intentionerna med översiktsplanen genom utvecklingsplanen för Porsön då områdets strategiska funktioner, estetiska uttryck, service och tillgänglighet med alla transportslag har stor betydelse för universitetets attraktivitet.

Universitetet uppskattar de beskrivningar och intentioner som förs fram i utvecklingsplanen om att:

- Universitetet ska kunna utvecklas både vad gäller utbildning och forskning
- stödja samverkan mellan universitetet, kommunen och näringslivet
- arkitekturen inom universitetsområdet är en unik tillgång för universitetet och omgivningen (se skriften Hus, plåt och form)
- Regnbågsallén är huvudstråk genom Campus och som förbindelselänk mellan Porsö centrum och Luleå Science Park
- Universitetsentrén fortsätter att vara huvudentré till universitetet med huvudbusshållplats för universitetet
- bredda Kunskapens bro till ett torg, för att uppnå ett soligt område även när solen står lågt
- Porsö centrum förbättras, görs attraktivt och tryggt då det har stor betydelse för universitetet som servicepunkt
- kopplingen mellan universitetsområdet och Luleå Science Park ska förbättras

Universitetets verksamhet

I hela planen och främst den kortfattade versionen önskar vi att universitetets verksamhet beskrivs mera utförligt så att universitetets styrka och betydelse framgår tydligare. Luleå tekniska universitet omsätter 1,8 miljarder per år varav 43 procent avser utbildning och 57 procent avser forskning. Våra 67 forskningsämnen omsätter 1 044 miljoner kronor varav 60 procent är externfinansierade. Antalet anställda är 1 770, 50 procent kvinnor och 50 procent män. Antalet studenter är 17 200, 52 procent kvinnor och 48 procent män. De anställda representerar minst 50 olika nationaliteter.

Universitetets vision 2030 är - "Vi formar framtiden genom nydanande utbildningar och banbrytande forskningsresultat. Med utgångspunkt i den arktiska regionen skapar vi global samhällsnytta."

I planen beskrivs att "Porsön är Luleås centrum för kunskap, utveckling och innovation", till detta bör forskning tilläggas och betonas mer i beskrivningarna då den är av betydande vikt lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

Planens avgränsning bör utvidgas gällande fokus på gruppen barn och unga att även inkludera unga vuxna så att studenterna kan känna att deras behov är prioriterade då studenterna utgör en stor del av de bosatta på Porsön.

Gällande universitetsområdet önskar vi förtydligande och mer beskrivning kring nedanstående:

- att Akademiska hus är huvudman för universitetsområdet och universitetet är hyresgäst
- att för universitetsområdet finns en planerad nybyggnation i Deltakvarteret om 67 000 kvm BTA ovan mark (motsvarande storlek av 2–2,5 Kulturens hus)
- att det finns en campusplan för universitetsområdet vilken kommer att uppdateras utifrån nya behov och förändringar
- att det på sikt planeras för förtätning av bebyggelsen tex. fler studentbostäder på universitetsområdet
- att universitetets forskning görs mer synlig för att integrera universitetsområdet med boende och verksamma inom hela Porsöområdet genom bland annat en försöksgård som används för pilotförsök i utomhusmiljö och en spårväxel för att studera järnvägsutveckling
- att Teknikens hus bidrar till att attrahera barn och unga att söka till högre studier.

Luleå kommuns kommentar:

Den kortfattade versionen av utvecklingsplanen togs fram inför samrådet för att ge en sammanfattning av utvecklingsplanen och för att läsaren skulle kunna ta till sig innehållet i utvecklingsplanen på ett enkelt och snabbt sätt. Inför granskningsskedet har ingen kortfattad version tagits fram.

Att universitetet är av stor betydelse för Porsön framgår av utvecklingsplanen. Antalet anställda och studenter har uppdaterats enligt uppgift. I beskrivningen av Porsön har "forskning" lagts till. Beskrivningen av Campusområdet har förtydligats.

Fokus på barn och unga är fastställt som ett mål i arbetet med utvecklingsplanen. Begreppet "barn" omfattar alla barn upp till 18 år. Barn och unga samt studenter har pekats ut som särskilt viktiga grupper för dialog i samband med utvecklingen på Porsön. Det innebär att dessa grupper har bjudits in till dialog och information för att de ska få möjlighet att delta i och påverka stadsdelens utveckling.

Förtätning och expansion

Förtätning kan ske av både verksamhetslokaler och bostäder inom universitetsområdet vilket är bra. Universitetet ser mycket positivt på möjligheten till nya områden för expansion till exempel i det tidigare järnvägsreservatet parallellt med Haparandavägen.

För universitetets fortsatta utveckling är tillgången till studentbostäder en viktig förutsättning, vilket kräver att ett visst antal av de nya bostäderna kommer att upplåtas som studentbostäder. Där är kravet att hyresgästen är inskriven vid en studiemedelsberättigad eftergymnasial utbildning och bostaden upplåts på villkor som begränsad besittningsrätt vilken är kopplad till hyresgästens fortsatta studier: Våra nationella och internationella gästforskare/utbytesstudenter och liknande behöver tillgång till tillfälliga bostäder för kortare eller längre perioder.

Det är även positivt att tillgången på bostadsrätter och andra typer av boendeformer och upplåtelseformer ökar och att olika lägenhetsstorlekar blandas så att studenter i små lägenheter integreras med andra boende. Detta tror vi kan öka möjligheten för en mer socialt blandad befolkning på Porsön. En ökad befolkningsdensitet och socialt blandad befolkning bidrar även positivt till att utveckla och bredda servicenäringarna i området.

Luleå kommuns kommentar:

En jämn blandning av olika bostadsformer eftersträvas. Ny bebyggelse, förutom kategoribostäder så som studentbostäder, trygghetsbostäder eller liknande, ska i första hand utgöras av bostadsrätter eller andra former för gemensamt ägande i flerbostadshus i attraktiva lägen nära centrum, vatten eller grönområden. Utvecklingsplanen föreslår även så kallade longstay-bostäder, för att möta behovet av tillfälliga bostäder.

Trafik

Tillgängligheten till Porsön och universitetsområdet via alla transportslag är angelägen, inte minst gång-, cykel- och kollektivtrafik som bidrar till hållbar utveckling och minskar parkeringsbehovet. Det

är viktigt för både studenter och personal att gång- och cykelvägar är gena åt alla håll till och från universitetsområdet. Med hänsyn till trygghet och säkerhet är det även viktigt med till exempel åtskillnad av bil-, cykel- och gångtrafik, bra belysning och aktivt använd bebyggelse inom nuvarande verksamhetsområden.

Laboratorievägen ligger inom universitetsområdet och behövs för universitetets egna transporter av gods till byggnaderna, samt åtkomst till parkeringar. Laboratorievägen används idag även för busstrafik vilket inte kommer att vara möjligt i fortsättningen då dess vibrationer stör känsliga instrument i laboratorierna. Detta medför att Laboratorievägen behöver ersättas med en ny väg norr om universitetsområdet för allmän trafik om det behovet finns, alternativt styra om busstrafiken till Universitetsvägen.

Det är av stor vikt med god kollektivtrafik, både avseende antal linjer och turtäthet. Studentkåren önskar en bättre kommunikation till Storheden och Sunderby sjukhus. Detta bidrar till att studenter och anställda får en ökad rörlighet samt blir mer integrerade i samhället. Det är också viktigt att hållbart resande främjas genom att tidtabellerna för tåg och buss vid Notvikens station synkroniseras.

Luleå kommuns kommentar:

Lokaltrafikens bussar behöver passera norr om campus för att nuvarande och framtida linjetrafik ska fungera. Därför föreslås en ny vägförbindelse, norr om Laboratorievägen. Denna gata ska kunna trafikeras av bussar, samt gående och cyklister. Utvecklingsplanen har kompletterats efter samråd.

Kollektivtrafiken mellan Porsön och Storheden samt Sunderby sjukhus har förbättrats. Under hösten 2022 har antalet turer med busslinje 12 utökats mellan Björkskatan-Porsön- Notviken-Storheden-Sunderbyn-sjukhuset. Linjen trafikeras med en buss/timme i vardera riktningen. Därmed ökar möjligheterna för boende på Porsön att resa mot Björkskatan och mot Storheden-Sunderbyn.

Företag och organisationer

Lulebo, Rikshem, Akademiska Hus

Lulebo, Rikshem och Akademiska Hus har lämnat in följande gemensamma synpunkter:

Vi tycker dokumentet som helhet är bra. Det som framkommit som önskemål är förtydliganden för att inte begränsningar ska kunna uppstå i den långsiktiga utvecklingen av Porsön.

Liv mellan husen

- Bostäder för ”icke-studenter” bör prioriteras.
- det är av största vikt att dialog förs med respektive fastighetsägare kring behov eller önskemål att tillföra torgyta.

Spara viktiga värden

- Planen bör peka ut möjlig etableringsyta (för nyproduktion eller renoveringar) som återställs snarast efter färdigställande.
- Det är viktigt att strandområdet inte slummas eller växer igen samt att utvecklingsplanen tydligt talar om att gång och cykelvägar samt strandlägen hålls efter med kontinuerlig röjning av sly och buskage.
- Viktigt att belysning av dessa miljöer planeras.

Bästa boendet

- Det är positivt att utvecklingsplanen lyfter och förtydligar behovet av bostadsrätter.

Smarta resor

- Det saknas betalningsvilja för parkeringshus. Parkeringslösning måste framkomma i respektive bygglov, allt eftersom behov uppstår.

Luleå kommuns kommentar:

Utvecklingsplanen eftersträvar en jämn blandning av olika bostadsformer. Ny bebyggelse, förutom kategoribostäder så som studentbostäder, trygghetsbostäder eller liknande, ska i första hand utgöras av bostadsrätter eller andra former för gemensamt ägande i flerbostadshus i attraktiva lägen nära centrum, vatten eller grönområden. Utvecklingsplanen föreslår även så kallade long stay bostäder, för att möta behovet av tillfälliga bostäder.

Planering av allmänna ytor ska ske i samverkan med berörda fastighetsägare. Markytor för tillfällig markanvändning, såsom etableringsytor, pekas inte ut i utvecklingsplanen. Sådana ytor behöver anpassas i läge och storlek till de behov som uppstår vid varje byggprojekt. Där det är möjligt bör redan ianspråktaga markytor, såsom parkeringsytor, användas för tillfälliga etableringar.

En utveckling och upprustning av strandområdet är planerad och kommer att ske enligt ett särskilt framtaget program. Ny belysning ingår i de föreslagna åtgärderna. Skötsel av olika ytor kommer att ske i enlighet med programmet.

Parkeringsplatser som idag finns utspridda på stora markytor kan vid behov samlas i parkeringshus eller på annat lämpligt sätt för att frigöra mark för nya bostäder, kontor eller parkmark.

Akademiska Hus

Övergripande synpunkter

Användning

Samtliga områden i och i anslutning till Campusområdet bör ha en möjlighet att innehålla utbildning och forskning, bostäder, kontor, handel samt annan verksamhet då det säkrar ett tryggt, levande och mångfaldigt campus hela dygnet, vardag som helg. Det gäller Centrala Campus, området norr om Campus och området längs Haparandavägen.

Utformning

Planen beskriver att den kommande utformningen av Porsön ska harmoniera och respektera den nuvarande bebyggelsen. Därför menar vi att det är fel att ange att kommande bebyggelse ska kontrastera mot existerande bebyggelse och utföras i mindre organiska byggnadskroppar. Akademiska Hus menar att det vid varje enskilt utvecklingsarbete ska tas ställning till hur man bäst gestaltar kommande bebyggelse.

Det är olyckligt att UP beskriver ett gestaltningssval som riskerar att skapa mindre robust och hållbar bebyggelse samt onödigt fördyra kommande exploatering. Centrala campus och norra campus bör ha liknande höjdmässiga begränsningar och möjligheter. Därför bör det också vara möjligt att bygga upp till 6 våningar på centrala campusområdet.

Bilparkering

Akademiska Hus kan i dagsläget inte se något behov av parkeringshus. Heller inte i en överskådlig framtid. Parkering i parkeringshus kan vara ett behov i en avlägsen framtid men är mycket kostnadsdrivande och är svåra att få effektivitet i även i stora städer (t.ex. Köpenhamn) vilket inte detta område kommer kunna liknas vid under överskådlig framtid.

Inom en överskådlig framtid ser inte vi mobilitetshus som en relevant parkeringslösning, snarare tvärt om - att nyttja redan ianspråktagen mark till parkeringar bör vara det mest effektiva och hållbara.

Utvecklingsområden som pekar ut parkeringshus i området längs Haparandavägen, samt i Luleå Science Park skall tas bort. Utvecklingsområden för förtätning kan kvarstå men ej specificerat med vilket bebyggelse i utvecklingsplanen.

Luleå kommuns kommentar:

Rekommendationerna i utvecklingsförslaget avser områdets huvudsakliga användning. Begreppet "universitetsanknutna verksamheter och servicefunktioner" kan även omfatta övriga användningar.

Rekommendationer avseende arkitektoniska inriktning har justerats för att i stället beskriva de värden som ny bebyggelse ska bidra till.

Våningsantal för campusområdet har justerats efter samråd. Utvecklingsförslagets rekommendationer för campusområdet anger att ny bebyggelse eller påbyggnad av befintlig bebyggelse i upp till sex våningar kan tillkomma och möjlighet till högre bebyggelse på campus östra delar som ingår i Centrumområdet. För området norr om campus föreslås ny bebyggelse i mellan fyra och sex våningar.

Tillgången till mark inom planområdet har tidigare varit förhållandevis god. Men efterfrågan på mark förväntas öka och i ett framtida scenario kan parkeringshus vara ett sätt att frigöra mark för andra ändamål. Genom att samla bilparkering i parkeringshus kan mark som idag används för bilparkering frigöras till exempel för nya bostäder, kontor eller parkmark.

Övriga kommentarer

Akademiska Hus anser att parken framför Wibergsgården tas bort. Det är inget som ligger i linje med planerna för utveckling av campusområdet. Vi anser också att pilen som visar på centralt stråk stannar vid Universitetsleden alternativt vid Regnbågsallén då flödet inte sker genom campusområdet utan Campus är målpunkten.

Akademiska Hus vill belysa att grönstrukturen kommer påverkas av exploateringen av området och önskar att detta hanteras med tyngdpunkt på återplantering hellre än på bevarande som riskerar att verka hämmande på utvecklingen.

Akademiska Hus undrar vad som avses med ekosystemtjänster i detta sammanhang (Rent vatten, Campus utvecklingsförslag). Vi önskar att man formulerar sig med "bör" i stället för "ska".

Akademiska Hus menar att man med resvaneundersökningen som bakgrund bör kunna hantera cyklister och gående kunna i samma stråk, inte att det skall krävas separering av trafikslagen.

Det stråk som ev. planeras genom Campus (Campus utvecklingsförslag) är en bussväg, inget g/c, därför bör detta tas bort.

Torgytan i Porsö centrum behöver begränsas till kommunens mark.

Beskrivningen av utveckling av Campus (Campus utvecklingsförslag) bör kompletteras med föreslagen beskrivning av verksamheter. Campus är målpunkten och därför utgör inte hela sträckan från Universitetsvägen till Wibergsgården huvudentré utan som längst fram till Regnbågsallén.

Luleå kommuns kommentar:

Wibergsgården, är en gård med anor från 1600-talet som är flyttad till platsen. Den nya vägförbindelsen norr om Laboratoriegränd, riskerar att påverka intrycket av Wibergsgården negativt. Därför kommer miljön kring Wibergsgården att behöva särskild omsorg. I syfte att anpassa platsen till byggnadens historiska ursprung och låta byggnadens värden komma till sin rätt föreslås en utökad parkliknande miljö söder om Wibergsgården. Förslaget innebar inte att skapa ny park, endast att ta tillvara den vegetation som redan finns.

Planillustrationen över campusområdet har ändrats efter samrådet.

Pilen som visar huvudentrén till campus har justerats i enlighet med synpunkten.

Återplantering av vegetation i den gröna strukturen kan till viss del komplettera eller återskapa befintliga gröna värden. Det är dock svårt att ersätta vegetation i en grönstruktur som utgör väl fungerande spridningszoner genom återplantering. Det handlar mer om att bevara obrutna sammanhang i gröna stråk för att säkerställa kontaktytor mellan olika naturområden. Kvaliteten på de gröna ytorna är idag inte optimerad och när området utvecklas kan funktionen stärkas genom kompletterande planteringar och anpassad skötsel.

Ekosystemtjänster är alla produkter och tjänster som ekosystemen ger människan och som bidrar till vår välfärd och livskvalitet. I avsnittet Rent vatten anges att "Anläggningar för fördröjning av dagvatten ska bidra till flera ekosystemtjänster." Det kan till exempel handla om öppna dagvattenlösningar, där dagvatten fördröjs i diken eller dammar, eller lågpunkter i terrängen som samlar upp och fördröjer dagvatten, samtidigt som dessa anläggningar utgör livsmiljö för vissa växter och djurarter. De kan också utgöra trevliga inslag i en park eller ett grönområde. En definition av vad ekosystemtjänster är, finns under rubriken Grönstruktur i utvecklingsplanen.

För att skapa hög säkerhet och tillgänglighet på högt trafikerade cykelstråk behöver ibland fotgängare och cyklister separeras från varandra i skilda fält. Denna åtgärd kan övervägas på de mest trafikerade gång och cykelvägarna till och från Porsön. Behovet av trafikseparering behöver utredas vidare innan åtgärd.

Lokaltrafikens bussar behöver passera norr om campus för att nuvarande och framtida linjetrafik ska fungera. Därför föreslås en ny vägförbindelse för framtida busstrafik genom norra Campus, strax norr om Laboratorievägen. Denna gata ska kunna trafikeras av bussar, samt gående och cyklister. Utvecklingsplanen har kompletterats med en karta över kollektivtrafiklinjer efter samråd.

Kartan över föreslagen utveckling i Porsö centrum har justerats avseende torgyta.

Luleå Lokaltrafik, LLT

LLT har lämnat följande synpunkter på utvecklingsplan Porsön. Till yttrandet bifogades även ett PM Trafik, som redovisas efter synpunkterna, nedan.

Den föreslagna breddningen av Kunskares bro mellan Porsö centrum och Regnbågsallén till ett torg över Porsövägen är en mycket bra idé som verkligen knyter ihop universitet med stadsdelscentrum. Fordonstrafiken fortsätter som tidigare i ett trång nedanför gående och cyklister vilket verkligen visar på att det är gående och cyklister som prioriteras i området. Samtidigt får kollektivtrafiken den framkomlighet som krävs för att fortsätta vara ett attraktivt alternativ till bilen.

Områdesanvändning

LLT skulle vilja se över möjligheten, tillsammans med Luleå kommun, Akademiska Hus och LTU, att placera den nya bussdepån på en del av ytan som tidigare var spårreservat för kustjärnväg Luleå – Kalix. Ytan närmast korsningen rondellen mellan Haparandavägen och Björkskataleden mitt emot Scania's fabrik. Placeras bussdepån på nämnd yta skulle det innebära årliga besparingar för Luleå kommun, jämfört med dagens placering av depån, i form av minskade kostnader då transportsträckorna från depån ut på linjenätet blir avsevärt kortare. Ungefärlig placering visas i bifogat dokument Depå Porsön.

Det är fullt möjligt att estetiskt utforma en bussdepå samt att en ny depå inte anses som störande verksamhet då den måste ta hänsyn till gällande regler vad gäller buller, utsläpp med mera.

Transportsystem

LLT vill förtydliga Porsöns betydelse för kollektivtrafiken. Stråk för kollektivtrafik på Porsön bör finnas utpekade i utvecklingsplanen.

Stråket Porsön – Bergviken/Skutviken – centrum är det stråk med flest resenärer per dag med ca 3 750 resenärer per riktning (ca 7 500 resenärer totalt). Det är drygt 50% fler resenärer per riktning än i kollektivtrafikens näst starkaste stråk: Hertsön – centrum. Hållplats Porsö centrum står ensamt för ca 1 020 resenärer per dag och riktning vilket gör hållplatsen till den hållplats med flest påstigande per dag efter kollektivtrafikens nav på Smedjegatan.

Då det är ett så högt resande i stråket Porsön – Bergviken/Skutviken – centrum kommer LLT etappvis utöka trafiken. I ett första steg kommer trafiken hösten 2022 utökas på befintlig tvärförbindelse (linje 12) Björkskatan – Porsön – Mjölkkudden – Storheden – sjukhuset, se bild nedan.

I nästkommande steg kommer antalet avgångar i högtrafik ökas från dagens 9 avgångar i timmen till 12 avgångar i timmen från Hållplats Porsö centrum.

Satsningarna på kollektivtrafik på Porsön är helt beroende av möjligheten att trafikera Laboratorievägen, eller en ny gata strax norr om nuvarande Laboratorieväg.

Bifogat finns en trafikutredning som LLT gjort på uppdrag av Akademiska Hus för att utreda konsekvenserna av att inte kunna trafikera sträckan Vänortsvägen – Laboratorievägen – Porsövägen.

Luleå kommuns kommentar

Utvecklingsförslaget för Porsövägen som redovisades i samrådsversionen inkluderade en breddning av Kunskapens bro. Detta förslag visade sig efter fortsatta studier vara svårt att genomföra. Därför har ett annat alternativ studerats, där Porsövägen höjs upp i nivå med omgivande mark. Det nya förslaget innebär bättre möjligheter att minska Porsövägens barriäreffekt, samt skapa en attraktiv och säker trafikmiljö för alla trafikanter och en fortsatt god framkomlighet för busstrafiken.

Kommunen har i samverkan med LLT utfört en lokaliseringsutredning för ny bussdepå. Inget beslut om slutlig placering finns. Den nämnda platsen är inte med i utredningen. På den föreslagna platsen finns andra markanspråk i form av kontor, service och bostäder. Dessa funktioner kan i hög grad samlokaliseras. Mot bakgrund av detta bedöms samrådsförslaget i högre grad bidra till målsättningarna för utvecklingsplanen än vad LLT:s förslag kan göra.

Utvecklingsplanen har kompletterats med en karta över kollektivtrafiklinjer. På kartan redovisas ett stråk för framtida busstrafik genom norra Campus, strax norr om Laboratorievägen.

PM Trafik, sammanfattning

Transportinfrastrukturen och kollektivtrafiken är viktiga delar i skapandet av ett långsiktigt hållbart och jämlikt samhälle. Ett finmaskigt nät av gång-, och cykelvägar samt vägar för kollektivtrafik är avgörande för att knyta ihop stadens olika delar, skapa sammanhållning i stället för segregering samt för att klara omställningen till ett hållbart samhälle.

En av många framgångar för LTU är den goda kollektivtrafikförsörjning som erbjuds universitet samt de stora studentbostadsområdena på Porsögården och Vänortsvägen. Det är möjligt att åka till universitet och även till universitets olika kvarter med buss från nästan samtliga av Luleås stadsdelar. En transportservice som kommer att utvecklas och utökas i närtid.

Konsekvenser av en stängning av Laboratorievägen: I februari 2020 färdades i snitt ca 1 600 personer per dag med buss längs med Laboratorievägen.

Datorsimuleringar och beräkningar visar att ändrad trafik på Porsön innebär att resandet med kollektivtrafiken totalt sett minskar med 10%. Den ändrade linjesträckningen innebär ökade kostnader på ca 4 200 000 SEK per år att för utöka trafiken för att kunna behålla 2021 års kollektivtrafikutbud. Kostnaden är exklusive det inkomstbortfall den förändrade trafiken och minskat antal passagerare medför. Det är pengar som inte finns idag.

Ur samtliga hållbarhetsaspekter är det mycket negativt ifall kollektivtrafiken inte tillåts trafikera Laboratorievägen.

Skulle Laboratorievägen stängas för genomfart även för lokaltrafiken kommer inte lokaltrafiken trafikera sträckan Notvikens Järnvägsstation – Vänortsvägen – Luleå Science Park – Porsö centrum. LLT kommer inte heller kunna genomföra föreslagna satsningar på tvärförbindelse mellan Björkskatan – Porsön – Mjölkudden – Storheden och sjukhuset.

Anledningarna till att LLT inte kommer trafikera Universitetsvägen med de linjer som trafikerar Vänortsvägen och Notvikens Järnvägsstation är flera. Det innebär längre körsträcka för lokalbusslinjerna från Notvikens Järnvägsstation – Vänortsvägen och Luleå Science Park. Längre körsträcka innebär längre färdväg för resenärerna, vilket minskar kollektivtrafikens attraktionskraft mot bilen. Utsläppen av både växthusgaser och trafikbuller ökar i och med den längre körvägen. Den naturliga genomströmningen av bussar vid Porsö centrum tas bort och det blir ett mycket svårbegripligt och otillgängligt linjenät.

Det stora antal resenärer som använder bussen för att transportera sig mellan Porsö centrum – Vänortsvägen – Notvikens järnvägsstation kommer att få en betydligt längre resväg. Den sedan lång tid tillbaka känslan hos flera av de boende på Vänortsvägen om isolation från universitet och övriga staden kommer att ytterligare förstärkas.

Om Laboratorievägen ej görs tillgänglig för kollektivtrafiken måste linjenätet över Porsön göras om. I nuvarande linjenät skär hälften av kollektivtrafikutbudet horisontellt genom Porsön, vilket skapar hög turtäthet och kapacitet där det behövs som mest utan att det kostar extra fordon.

Om Laboratorievägen stängs för kollektivtrafik kommer man tvingas välja mellan kraftigt försämrat utbud eller kraftigt ökade kostnader. Detta kommer leda till kraftigt minskat resande inom Porsön och till/från Luleå centrum.

En uppenbar risk med att inte tillåta kollektivtrafiken trafikera Laboratorievägen är att både stadsdelen Porsön och linjenätet delas upp i två halvor. Det blir heller inte möjligt att genomföra de föreslagna kapacitetsförstärkningarna för kollektivtrafiken vars syfte är att öka tillgängligheten på Porsön och knyta stadens olika delar närmare varandra.

Möjligheterna och fördelarna med att tillåta kollektivtrafiken trafikera Laboratorievägen även efter om-, och utbyggnad av campusområdet är stora, både för LTU, Porsön och samhället som helhet. Kollektivtrafiken och gatenätet fortsätter att hålla ihop Porsöns bägge halvor samt knyter ihop Porsön med övriga staden och regionen. Kollektivtrafiken kan fortsätta att utvecklas och genomföra olika kapacitetshöjande åtgärder som kommer att få stor påverkan på studenternas tillgänglighet till övriga staden och regionen.

Luleå kommuns kommentar:

Luleå kommun instämmer i LLT:s bedömning av att en stängning av Laboratorievägen skulle få stora negativa konsekvenser för busstrafiken genom Porsön. Det är av största vikt att busstrafiken även i fortsättningen ska kunna trafikera sträckan genom norra Campus. Därför pågår just nu studier av olika alternativ för att behålla nuvarande linjesträckning. Utvecklingsplanen pekar ut ett stråk för framtida busstrafik genom norra Campus, strax norr om Laboratorievägen.

Cykelfrämjandet

1: Miljökonsekvensbeskrivningen

På sidan 14 finns en tabell men när det i texten ovanför står ”Planen bedöms inte bidra till måluppfyllelsen för målet Begränsad klimatpåverkan.” Varför framgår detta inte i tabellen eller ingår det i något annat område? För buller står det om ”små negativa till obetydliga konsekvenser”, men vi har svårt att få ihop detta då utvecklingsplanen har som mål om fler bostäder och arbetsplatser som

kommer att skapa en ökad biltrafik. Till detta måste man lägga till den trafikökning som har blivit och kommer att bli på Björkskataleden som följd av Hällbacken, Dalbo och Risslans utveckling. När sedan analysen av buller utgår från den bullerplan som togs fram 2010 är vår fråga hur relevant är detta 2022 och hur påverkar detta då den bebyggelse som planeras?

Av tabellen på sidan 14 framgår inte att planen ej bedöms bidra till måluppfyllelse för målet Begränsad klimatpåverkan. Konsekvenserna av trafikbuller bedöms bli ”små negativa till obetydliga konsekvenser”. Detta ifrågasätts utifrån den trafikökning som planen innebär, samtidigt som bulleranalysen grundar sig på en bullerplan från 2010 som ej anses vara aktuell idag. Hur påverkar förväntade bullernivåer den planerade bebyggelsen?

Luleå kommuns kommentar:

Tabellen på sida 14 visar en sammanfattning av konsekvenser för planförslaget och nollalternativet, utifrån fem miljöaspekter; Kulturmiljö och stadsbild, Naturmiljö, Dagvatten, Förorenad mark och Buller. Texten i avsnittet beskriver en bedömning av planförslagets konsekvenser för dessa fem aspekter och vilken grad av påverkan som kan förväntas, vilket också sammanfattas i tabellen. Det sista textstycket ovanför tabellen beskriver en bedömning av planförslagets måluppfyllelse för miljökvalitetsmålen. Miljökvalitetsmålen finns inte med i tabellen, då det endast är själva måluppfyllelsen som bedöms, inte graden av påverkan.

Bedömningen av utvecklingsplanens påverkan på buller omfattar endast de trafikökningar som kan förväntas som en följd av planens genomförande. Inga andra områden har tagits med i denna bedömning. Ett utförligt resonemang kring planens konsekvenser avseende trafikbuller, finns under rubriken Buller i den samlade bedömningen. Där konstateras bland annat att trafikberäkningar och bullerutredningar behöver tas fram i senare skede, förslagsvis i samband med detaljplan.

2: Utvecklingsplanen i en samrådsprincip

Under läsanvisningar framgår syftet med utvecklingsplanen, kopplingen till Översiktsplanen med hänvisning till Boverket. Vi har i figuren satt ihop vår bild av hur medborgarna kan påverka ett stadsdelsprojekt som vi ser Porsön som.

Det vi har angett under principer kommer från Boverket, SKR och från internet. Vi tror att en medborgare har svårt att kunna förstå och påverka om det i en utvecklingsplan bara står ord som ”Ökad trygghet och trafiksäkerhet” eller ”Bättre koppling mellan stadsdelar”. Kan de inte se på en karta var detta är och hur det kan se ut blir det svårt att omsätta detta till deras frågor som; Var blir det en ökad trafiksäkerhet? Hur kommer detta att kunna påverka min vardag? Var blir det bättre eller sämre? Som framgick under principer på fördjupningar har Boverket listat upp ord som konsekvenser, detaljeringsgrad, lokalisering. Många av våra synpunkter handlar om att vi har haft svårt att hitta detta i utvecklingsplanen. När vi frågade våra medlemmar har de cykelns infrastruktur i topp på den agenda som de vill att vi arbetar för. Utifrån detta har vi tolkat vad som står och visas i utvecklingsplanen till hur detta kan påverka våra medlemmar. Kommunen tillämpar bara samråd fram och till detaljplaner. Det betyder att brukarna som kommer att använda en cykelväg som exempel kan mötas av att en fin illustration eller fina ord som fanns kan ha blivit något helt annat. Från detaljplanen fram till bygghandlingar kan det ha skett andra avvägningar. Kronan är det bästa eller om vi säger sämsta exemplet där det inte har blivit som de fina orden målade upp en gång för cykel. Det är på gång en Trafikplan för Luleå och men då den inte finns än blir det svårt att veta vad den visar för Porsön. Utifrån en demokratiprocess blir det fel om det finns något som Porsöns UP kommer att anpassas till. Det blir också konstiga signaler när Stadsbyggnadsnämnden nu ska ta beslut om investeringar för att rusta upp Porsö centrum innan utvecklingsplanen är klar! Det är inte bra om det finns olika agendor om man nu vill att medborgarna ska engagera sig i sin närmiljö.

Ökad tydlighet i beskrivning av konsekvenser, detaljeringsgrad och lokalisering av åtgärder efterfrågas. Ifrågasätts hur det som föreslås i UP kommer att bli när det genomförs, risken för att det blir något annat än som utlovats.

Luleå kommuns kommentar:

Kommunen instämmer i vikten av att medborgare ska vara delaktiga i kommunens planering. Därför har dialog med boende på Porsön hållits vid flera olika tillfällen. En utvecklingsplan innehåller förslag och riktlinjer för en framtida utveckling på en övergripande nivå och det krävs ofta fortsatta studier innan exakta platser och åtgärder kan pekats ut.

Arbetet med Trafikplanen pågår och dess inriktningar har stämts av med utvecklingsplanen.

3: Utvecklingsplanen - vad behöver utvecklas

1. Sidan 11 står det om Nationella mål. Regeringen presenterade 2017 den Nationella Cykelstrategin där de har pekat ut fem viktiga insatsområden. Vår fråga är hur Luleå förhåller sig denna. Om den inte är relevant för synen på cykel i Luleå är det bra om ni kan ange skälet till detta som en kommentar till oss då vi har efterlyst detta i andra yttranden.

2. Sidan 15 finns en karta som visar planens område. Vi har inte kunnat se skälen varför inte hela området fram till järnvägens finns med. Den utveckling som har skett på RISSLAN har en påverkan på trafiken i Porsön.

Varför omfattar planområdet inte hela området fram till järnvägen i väster då den utveckling som har skett på RISSLAN har en påverkan på trafiken i Porsön?

3. Sidan 17. I den tomma ytan till höger bör det framgå fakta om vad som finns där idag, befolkning, åldersstruktur, studenter, bostäder, arbetsplatser mm. Men också om den utveckling som har varit och vad planens utvecklingsinriktning innebär.

4. Sidan 20. För den målgrupp som medborgare utgör bör man inte använda platsbegrepp eller gatunamn om inte dessa finns på en karta. Hur många vet att Vintergatan är en gata för gående och cyklar på Universitetet?

5. Sidan 29. Texten behöver kompletteras med de begränsningar som torget har som följd av byggnaderna. Med facit i hand har de tankar som en gång i tiden låg bakom att det ser ut som det gör, skapat den otrygghet som medborgarna känner. Det är svårt att skapa en större "öppenhet" utan att anpassa byggnader till detta varför den ambition som finns och är rätt kan bli svår att genomföra.

Luleå kommuns kommentar (1-5):

Den nationella cykelstrategin har som övergripande syfte att främja en ökad och säker cykling. Många av de projekt och åtgärder kommunen jobbar med ligger i linje med nationella cykelstrategins fem insatsområden, till exempel att lyfta cykeltrafikens roll i samhällsplaneringen, främja aktiva skoltransporter, samt olika projekt för att öka barn och ungas cyklande. Den nationella cykelstrategin ger vägledning och utgör ett planeringsunderlag. Det finns dock många saker vi skulle behöva jobba mer med för att uppfylla hela cykelstrategin.

Utvecklingsplanens geografiska avgränsning har beslutats i samband med den inledande studien av området. Avgränsningen har skett med utgångspunkt från de utvecklingsområden som identifierats som särskilt viktiga.

Fakta om Porsön finns i avsnittet Planeringsförutsättningar.

Efter samråd har text och bilder justerats i syfte att tydliggöra för läsaren. Till exempel har kartor kompletterats med väg- och gatunamn och bebyggelsens påverkan på otrygghet i Porsö centrum beskrivs.

Utvecklingsinriktningen beskriver långsiktiga intentioner i grova drag och utvecklingsinsatser som är särskilt viktiga på Porsön. Detta beskrivs även under rubriken "Porsöns önskade utveckling".

Utvecklingsinriktningen har förändrats efter samrådet.

6. Sidan 40. Det visas en siktlinje från Universitetet med den kan väl aldrig avse marknivå vilket då behöver framgå.

7. Sidan 43. I ingressen står det om biltrafikens utsläpp. När man hänvisar till fakta som finns på några andra platser i dokumentet bör det finnas en fotnot till källan.

8. Sidan 43. Det står i andra spalten "... kommer att medföra fler resor och transporter till och från Porsön. " Den bör kompletteras med även att detta gäller även inom Porsön. Fler studentbostäder är ett exempel på att resorna inom Porsön kommer att öka.

9. Sidan 43. Det bör framgå det som VISION 2050 anger att hållbara transporter ska öka kraftigt. Då blir konsekvensen tydligare att biltrafiken kommer att minska.

10. Sidan 43 med flera sidor finns en koppling till RVU 2020. Om siffrorna kommer från rapporten stämmer inte slutsatsen. Orsaken är att Bergviken ingår i samma område som Porsön som framgår av kartan från RVU. Inom Bergviken/Porsön finns den högsta cykelandelen i RVU men den är troligtvis ännu högre om man bara tittar på Porsön. En uppgift som hade varit intressant för cykelns roll i utvecklingsplanen. Andelen som går från Bergviken/Porsön till centrum är nästan samma som från Gammelstad/Sunderbyn! Det är troligt att bara Bergviken har en mycket hög andel.

Luleå kommuns kommentar (6-10):

Bilden som visar siktlinjer och vystråk avser ögonhöjd/marknivå.

Fakta som ligger till grund för resonemang i utvecklingsplanen baseras på information från nationella myndigheter, i det här fallet information från Trafikverket.

Kommunens målsättning är att fler transporter ska göras på ett hållbart sätt och att andelen bilresor ska minska. Att andelen bilresor minskar betyder dock inte att antalet bilar minskar, då befolkningen i hela Luleå kommer att öka. Ambitionen är att fler ska välja hållbara resor och transporter.

Texten i utvecklingsplanen har justerats och kompletterats.

11. Sidan 44 står det i första meningen om barnens rörelsefrihet har minskat. Vi tror att tidshorisonten är längre och började redan på 60 och 70-talet när personbilarna började ta över våra städer.

12. Sidan 44. Det står om "...kan förbättras genom att prioritera underhållet av gång- och cykelvägar samt snöröjning vintertid." Görs inte detta redan idag eller vad handlar förbättringen om?

13. Sidan 44. I den 2:a spalten står det "Trafikolyckor där barn är inblandade sker framförallt i korsningar, kring parkerade bilar och vid backkrön." Avser detta Porsön eller är det nationella uppgifter? Om det är det sistnämnda är det tveksamt om detta går att överföra till Porsön med tanke på hur området är utformat.

14. Sidan 44. I samma spalt står det om barnens skolval. Det hade varit bra om det framgick om de som valde den anvisade skolan är = skolor på Björkskatan. Är den andelen 64 % eller finns de elever som väljer någon annan skola?

15. Sidan 44. "De flesta passager över bilväg håller idag en god säkerhet" Vad menas med god säkerhet och vilka passager har detta?

Luleå kommuns kommentar (11-15):

Texten på sidorna 43-44 har justerats och kompletterats.

Konstaterandet om att barns rörelsefrihet i staden och i bostadsområden har minskat och är mindre idag än för 30 till 40 år sedan är inte felaktigt. Det kan stämma att rörelsefriheten började minska ännu längre tillbaka, men det bedöms inte påverka resonemanget och motiven i förslaget.

Även om Luleå kommun redan prioriterar snöröjning av gång- och cykelvägar på vissa sträckor, finns det fortfarande ett generellt behov av underhåll och prioriteringar.

Trafikolyckor i korsningar, kring parkerade bilar och backkrön: Påståendet är hämtat ur Vägverkets publikation 2005:2, Barnen och vägplaneringen - en kunskapsöversikt: "De flesta olyckor för gående inträffar när de korsar gatan. Barns olyckor tenderar att koncentreras runt speciella platser som korsningar, kring parkerade bilar och i backar. Barnen klarar inte att alltid inse farorna i sådana miljöer." Bedömningen är att detta påstående gäller såväl nationellt som för Luleås tätbebyggda områden.

Barnens skolval: Siffrorna syftar till att ge en bild av ungefär hur många elever som väljer annan skola än den anvisade. Eftersom antalet förändras från år till år finns det ingen anledning att utveckla resonemanget ytterligare.

Säkra passager: De flesta ordnade passager och övergångsställen över bilvägar på Porsön bedöms hålla en god säkerhet. Bedömningen grundar sig på målsättningen i kommunens riktlinjer för bra skolvägar. Bedömningen utgår ifrån att många gång- och cykelpassager är planskilda och att barnens skolvägar till stor del är trafikseparerade.

16. Sidan 45. Står det "... många gående väljer därför andra vägar under kvällar och nätter." Är det mer eller mindre än hälften och är det för dessa som det är tänkt att bli passager i plan?

17. Sidan 45. Står det "Stråkets koppling västerut under Haparandavägen mot Luleå Science park är otydligt och behöver tydliggöras och förstärkas." Är detta tänkt med belysning eller genom det förslag som finns i Campus utvecklingsplan att gångtunneln skulle ersättas av en plan i passage över Haparandavägen?

18. Sidan 45. Står det "Genom tillägg i den befintliga trafikstrukturen i anslutning till Porsö centrum kan fler säkra passager för gående tillskapas." Det hade varit bra om de framgick på en karta vilka de är. Nej för det vet vi inte i dagsläget.

19. Sidan 46. I 1:a spalten står det "På vissa sträckor saknas viktiga länkar. Kvaliteten på cykelvägarna är varierande och stråken till centrum kan vara otydliga." Det hade underlättat om det framgick vad som saknas och vad som menas med otydliga för att förstå behovet.

20. Sidan 46. "Genom att utveckla gång- och cykelvägnätet i östvästlig riktning till och genom området samt förbi Yttervikens industriområde förbättras kopplingarna till närliggande stadsdelar och anslutning till tåg." Vi kan inte se vilken östvästlig riktning som avses. Se vårt förslag i bilagan.

Luleå kommuns kommentar (16-20):

Texten på sidorna 44-46 har justerats och kompletterats.

Orsaken till att gående undviker att färdas genom Porsö centrum under kvällar och nätter är att de känner sig otrygga. Detta har framkommit under samtal med boende på Porsön och det är inte känt hur stor andel av gångtrafikanterna som känner så. I och med pågående upprustning av Porsö centrum görs åtgärder som till viss del kan öka tryggheten, till exempel förbättrad belysning.

Den planskilda gång- och cykelpassagen under Haparandavägen kan tydliggöras genom att exempelvis se över belysning och utformning av gång- och cykelvägen på båda sidor av Haparandavägen. Det finns inga planer på att ersätta den planskilda passagen med en passage i plan.

Lämpliga passager över vägar som angränsar till Porsö centrum behöver studeras närmare vid projektering. Den öst-västliga riktning som avses är bland annat stråket mellan Porsö centrum och Science Park inklusive kopplingar österut mot Björkskatan och västerut mot Notviken. Planförslaget har kompletterats med en ny karta över cykelstråk.

21. Sidan 46. "Luleå kommun arbetar för att öka andelen resor med cykel inom och mellan alla stadsdelar och byar under hela året." Ordet "öka bör ändras till "kraftigt öka" som anges i Vision 2050.

22. Sidan 46 står det under buss ord som "Hög transportkvalitet", "hög andel". Det är bra om detta kan omsättas i något som är tydligare som ökad turtäthet, den andel som idag ... ska osv. Det står också "För att stärka kollektivtrafikens konkurrenskraft måste förändringar av linjenät och turtäthet ses över kontinuerligt." Är inte detta något som strategerna på LLT redan gör idag?

23. Sidan 46 hur realistiskt är en kustjärnväg mellan Luleå och Kalix i jämförelse med den långa tid som har varit för Norrbottenbanan som än inte har kommit fram. En viktig fråga för kommunen är om mark ska låsas fast för en järnväg som i dag är mer av en dröm än en verklighet inom VISION 2050. Då staten finansierar järnvägar har vi svårt att se hur den kan bli verklighet utan ett stort kommunal åtagande. Vi tror att det finns en större och billigare potential i att utveckla kollektivtrafik med ökad turtäthet, bättre fordon, eldrivna än en järnväg med tanke på de begränsningar som den får för Porsön. Möjligheten att bygga bostäder vid Mjölkuddsberget som skulle ligga i linje med att skapa en mer kompakt stad.

23. Sidan 46 under Tåg "Stationsläget har potential att utvecklas. För att förbättra förutsättningarna för hållbara resor och transporter med tåg till och från Porsön behöver övergången till andra transportslag vid stationen förbättras med tydligt fler regionala och lokala bussförbindelser, information, anpassade tidtabeller, förbättrat gång- och cykelvägnät, skyltning och upplevelsevärden." Eftersom stationen ligger 1,5 km från Universitetet och angörs av LLT har vi svårt att omsätta vad texten kan innebära för något nytt?

24. Sidan 48. "Upptampade stigar genom diken och skogsdungar vittnar om att människor rör sig i stråk som inte stöds av den nuvarande strukturen." Det är bra om dessa kan visas på en karta men framför allt om det är som följd att folk går rakaste vägen från busshållplatsen = över vägen än om det är genaste vägen som inte är kopplat till busshållplatser. För den senaste kan det då finnas behov att detta även gäller för cyklister. Om kommunen har som ambition att permanenta passager där människor korsar en väg till och från bussen istället för att använda planskildheter finns detta på andra platser som Hertsön eller för Väderleden. Kan detta då komma att gälla dom också?

25. Sidan 48. "För att minska barriäreffekten bör Porsövägen och anslutande gator Docentvägen och Professorsvägen i närheten av Porsö centrum planeras och utformas för sänkt hastighet och fler passager för gående." Vilka passager avses?

Luleå kommuns kommentar (21-25):

Enligt "Vision Luleå 2040 & Riktningarna" ska kommunen agera för att kraftigt öka andelen lokala resor med kollektivtrafik, cykel och till fots. Texten i utvecklingsplanen har formulerats om för att stämma överens med denna avsiktsförklaring.

Texten på sidan 46 har justerats och kompletterats. Bland annat har texten i avsnittet "Buss" kompletterats utifrån att förändringar i busslinjerna har skett under hösten 2022. Tvärförbindelsen mellan Björkskatan och Porsö centrum (Björkskatan-Porsön-Mjölkudden-Sunderbyn-Sjukhuset) har utökats med fler turer i båda riktningarna.

Kustjärnvägen mellan Luleå och Kalix finns med i kommunens översiktsplan, som visar kommunens långsiktiga ambitioner och viljeinriktning. Kustjärnvägens sträckning omfattas inte av aktuellt planområde.

Notvikens station: Utveckling av stationsläget kan handla om att tydliggöra kopplingen mellan Science Park/campus och Notvikens station för att gående och cyklister ska hitta mellan målpunkterna. Det kan göras med visuella åtgärder, såsom belysning och vägvisning men även genom förbättrad vägvisning längs gång- och cykelvägar.

Det finns ingen uttalad ambition från kommunen att skapa nya gångpassager över trafikerade gator. Där det finns planskilda passager ska dessa användas i första hand. Porsövägen föreslås byggas om och höjas upp i nivå med omgivande mark. Då behöver gång- och cykelbron ersättas med en passage i plan. Vad gäller övriga gator behöver fortsatta studier göras för att ge svar på var åtgärder kan behövas.

Det finns behov av att korsa Porsövägen, Docentvägen och Professorsvägen på fler platser än det i dagsläget finns anordnade passager. Denna fråga behöver studeras vidare för att kunna prioritera platser där åtgärder ska göras.

26. Sidan 48. Vi saknar under Haparandavägens roll och funktion att det inte finns något för att prioritera det stora flödet av studenter från Porsöberget förbi cirkulationsplatsen. Se vårt förslag i bilagan.

27. Sidan 49. Under Riktlinjer: Prioriterade trafikslag och vägtrafik, behöver framgå på en karta var dessa är och vilken utformning som avses. Samma sak vilka är nya länkar och vilka huvudecykelvägar ska breddas till vadå? Det står om att bredden ska ökas som vi tycker är bra, men var finns behoven och var finns de fysiska förutsättningar för detta. På vissa platser innebär det i så fall att träd måste tas bort!

28. Sidan 49. "Det östvästliga stråket från Porsö centrum till Science Park ska utgöra det huvudsakliga stråket för gående vilket betyder att cykeltrafiken ska ske på de gåendes villkor." Vilket stråk är då tänkt för cyklister som vill arbetspendla genom området?

29. Sidan 54 står det om "Gång- och cykelstråket genom Porsö centrum ska rustas upp och utvecklas." Låter bra men vad handlar utvecklas om? Då det tidigare stod om att gående prioriteras bör man inte måla upp en utveckling som inte gäller för cykel!

Luleå kommuns kommentar (26-30):

Haparandavägen är en del av huvudvägnätet med hög framkomlighet för biltrafik. Gående och cyklister hänvisas i första hand till den planskilda korsningen söder om cirkulationsplatsen. Det finns möjligheter att tydliggöra den planskilda passagen så att den blir mer ett självklart val för gående och cyklister genom att de styrs dit på ett annat sätt än idag. Cykelkartan visar även ett utvecklat stråk med bättre möjligheter för oskyddade trafikanter att korsa Haparandavägen strax söder om cirkulationsplatsen.

Riktlinjerna innehåller rekommendationer och åtgärdsförslag på en övergripande nivå. De är inte kopplade till exakta platser, utöver vad som nämns i texten. Placering och utformning styrs av plats och behov.

Gång- och cykelstråket genom Porsö centrum ingår i huvudnätet. För närvarande pågår en upprustning av utemiljön i centrum som bland annat omfattar ny belysning och markbeläggning.

30. Sidan 55, 57, 59, 61, 63, 65 och 67. På kartorna används ibland "Gångstråk" och ibland "Gång- och cykelstråk". Man måste vara konsekvent i redovisningen men också att skilja på om det finns stråk

som bara är gående eller om det är gång/cykel. Det behöver också framgå vilka som är befintliga och vilka som är nya. De befintliga behöver ritas där de är, inte som ett rakt streck som då ger en felaktig bild av verkligheten.

31. Sidan 57. Är de visade passagerna i plan över Haparandavägen i plan eller planskilt? Om de då utformas utifrån gående och cykel = upphöjda kommer de att inverka negativt för den roll som Haparandavägen har för biltrafikens inpendling norrifrån vilket bör framgå.

32. Sidan 58. "Det befintliga gång- och cykelstråket mot Rutvik behöver kompletteras med en fortsättning söderut längs med Haparandavägen." Var är den tänkt att gå?

33. Sidan 62. "Regnbågsallén fortsätter att vara det huvudsakliga stråket för gående och cyklister genom campus." Hur stämmer detta då det tidigare stod om att cyklister ska anpassas till gående?

34. Sidan 68. Positivt med tankarna om strandområdet. Vi tror att en lokal badplats och ett utegym skulle vara positivt för området.

35. Sidan 70. Det som står under "Trafikinфраstruktur" behöver framgå på en karta.

36. Sidan 75. Se den tidigare kommentaren om tabellen.

Luleå kommuns kommentar (30-36):

Kartorna i kapitlet "Områdesvisa rekommendationer" har efter samråd bytts ut mot nya kartor. Där följer cykelvägarna befintliga sträckningar.

Cykelvägar som ingår i huvudnätet har planskilda passager under Haparandavägen. Lokalnätets passager är både i plan och planskilda. Haparandavägens roll ska inte förändras.

Cykelstråket mellan Porsön och Rutvik är sammankopplat med cykelstråket väster om Haparandavägen. Cykelkartan har justerats och kompletterats efter samrådet. Den nya kartan redovisar ett utvecklat och förstärkt stråk i befintlig sträckning väster om Haparandavägen.

Den nya cykelkartan tydliggör att Regnbågsallén ska vara ett gångfartsområde där cyklar är tillåtna, men ska framföras med hänsyn till de gående.

En hänvisning till kartan över cykelstråk har lagts in i texten.

4: Utvecklingsplanen - utifrån cykelögon

För att bidra med hur vi ser på cykelns möjligheter och utmaningar har vi satt ihop detta i "PORSÖN - FÖREDÖME FÖR CYKEL". Där visar vi våra tankar för huvudnätet eller som vi har kallat det - Snabba cykelstråk enligt den Nationella cykelstrategin för cykel. I den har vi angett våra utgångspunkter och skäl till de val som vi har gjort. Detta så att det kan bli lättare för er att jämföra dessa med de val som ni har gjort i utvecklingsplanen. För att göra den lättläst bör den skrivas ut dubbelsidigt på A3 och vikas till en A4.

Luleå kommuns kommentar:

I utvecklingsplanens granskningsförslag redovisas en ny länk i stråket mellan Björkskatan-Porsön-Notviken, som sammanfaller med Cykelfrämjandets förslag på en genare sträckning av huvudcykelnätet. Denna länk binder samman befintliga delar av cykelvägnätet och skapar en genare sträckning med mindre höjdskillnad. Hela sträckan ingår dock inte i huvudvägnätet.

Rädda barnen

Den tilltänkta nya mötesplatsen på Porsön i anslutning till biblioteket begränsas av att den sitter ihop med biblioteket. Det känns lite begränsat att man inte lägger fram ett förslag till en mer renodlad

mötesplats eller i alla fall något som barn/ungdomar mer efterfrågat och något som har mer möjlighet att nyttjas. Ett bredare aktivitetshus skulle gynna området mer.

Biblioteken i Luleå står ju inför en hel del omorganiseringar och minskad budget och risken blir också att denna nya mötesplats som då kommer drivas i bibliotekens regi kommer att ha begränsade öppettider (pga personalkostnader) och på så vis också begränsad tillgänglighet. Om man inte lyckas hitta någon alternativ lösning så att lokalen också kan nyttjas av tex föreningar och andra organisationer och då även på kvällar och helger. Vi ser en risk för att möteslokalen inte blir en självklar och tillgänglig mötesplats som ägs av de unga på området.

Utvecklingsplanen föreslår att det ska byggas nya bostadsrätter och/eller att befintliga hyresrätter omvandlas till bostadsrätter. Hur påverkar detta de boende på området? Har man kollat alls på om de boende vill eller alls har möjlighet att köpa sitt boende om dessa omvandlas? Kan man i så fall hitta sätt att stötta människor för att möjliggöra att fler kan köpa sina bostäder oavsett ekonomi? Det blir lätt ett A- och B-lag när det sker omvandlingar och de som inte har råd får hyra av bostadsrättsföreningen men inte har samma status inom denna.

Utvecklingsplanen bör vara mer konkret och stark i sina formuleringar gällande behovet av att göra Porsön till ett område med en egen identitet. Planen är lite diffus med hur detta ska åstadkommas och vilket stöd och därmed ekonomiska satsningar som krävs. Vi tror det behövs en uttalad plan för detta då ett sådant arbete kräver både tid och resurser till civilsamhället t ex för att det ska skapas ett rikt lokalt föreningsliv. Kommunala mötesplatser är inte lösningen på detta utan det behöver skapas mötesplatser för de boende där de kan känna sig som medägare och medskapare och fler platser för barn och unga att mötas och ta del av eller skapa egna aktiviteter. Detta tycker jag att man ska se civilsamhället som en resurs i, men eftersom det är ett ganska tunt föreningsliv i dag på Porsön kommer detta inte hända av sig själv. Risken är att det blir en exkluderande process utan representation av en bredd på området, och även utan de som är mest marginaliserade men kanske också i störst behov av det. Luleå kommun saknar dessutom idag en struktur för hur civilsamhället kan vara en del av det långsiktiga sociala arbetet. Det som finns är sociala investeringsmedel och de förutsätter att kommunen, inte civilsamhället, äger satsningen/verksamheten.

Luleå kommuns kommentar:

Den mötesplats som har skapats i Porsö centrum drivs i bibliotekets regi. Det tidigare barnbiblioteket utvecklas till att bli Porsöns bibliotek och ska bli likvärdigt med andra bibliotek på Hertsön, Gammelstad och Björskatan. Alla folkbibliotek är mötesplatser i sig. Det som särskiljer Porsöns bibliotek är att bibliotekets roll som mötesplats har utvecklats. Ett projekt pågår som bland annat syftar till att hitta former för att externa aktörer (t ex föreningar och organisationer) kan låna bibliotekets lokaler utanför bemannad öppettid.

Den mötesplats som nu byggs upp på Porsöns bibliotek är ett bibliotek och är därför inte ett brett aktivitetshus i den form som Rädda barnen efterfrågar. Men förhoppningsvis kan det pågående projektet bidra till att vidga synen på vad biblioteket kan användas till och att alla ska känna sig välkomna till biblioteket för att bläddra i en dagstidning, laborera med greenscreen, lyssna på en föreläsning om tonåringar eller läsa läxan i lugn och ro.

Utvecklingsplanen föreslår att ny bebyggelse i första hand ska utgöras av bostadsrätter eller andra former för gemensamt ägande i flerbostadshus i attraktiva lägen nära centrum, vatten eller grönområden. (Riktlinjer för Bästa boendet i stadsbygden). Syftet med detta är att uppnå en mer jämn fördelning av bostadsrätter och hyresrätter på Porsön. En blandning av bostadsformer och bostadsstorlekar bidrar till en mångfald av människor och skapar möjlighet för fler att göra bostadskarriär eller att bo kvar i sitt område när livet förändras.

Fler bostadsrätter eller andra former för gemensamt ägande i flerbostadshus kan skapa en mer diversifierad bostadsmarknad på Porsön. Nyproducerade bostadsrätter är inte för alla. Nyproduktion blir ofta dyrt och kräver en stor andel eget kapital. Men genom att öka andelen bostadsrätter inom

området kan andra typer av bostäder frigöras, vilket skapar möjligheter för fler att hitta ett lämpligt boende.

Texten i avsnittet "Blandning av bostadsformer" har justerats efter samrådet.

En utvecklingsplan ger en bild av önskad utveckling av en stadsdel eller ett område på en övergripande nivå och på lång sikt. Den kan därför uppfattas som otydlig eller diffus. Utvecklingsplanens generella riktlinjer visar den utveckling som Luleå kommun vill ska ske på Porsön. Riktlinjerna är övergripande och generella insatser som visar Luleå kommuns förhållningssätt och prioriteringar i olika frågor. Efterföljande planering hanterar resurser och medel som behövs för att genomföra utvecklingsplanen.

Privatpersoner

Synpunkt från privatperson 1

Önskemål om en hälsocentral på Porsön. Det saknas en hälsocentral. Varför finns ingen?

Luleå kommuns kommentar:

Regionen har ansvaret för hälsocentralerna. Porsöns hälsocentral lades ned år 2017. Sedan dess hänvisas Porsöborna till Björkskatans hälsocentral. Under hösten 2022 utökas busstrafiken mellan Porsön och Björkskatan, vilket kommer att göra det enklare för besökare till hälsocentralen att färdas mellan stadsdelarna. Yttrandet leder inte till några förändringar av planförslaget.

Synpunkt från privatperson 2

Korsningen Porsövägen-Björkskataleden samt korsningen Docentvägen-Björkskataleden bör byggas om och göras trafiksäkrare. Förslagsvis rondellösningar som sänker hastigheten och i fallet korsningen Porsövägen-Björkskataleden även innebär minskad köbildning vid utfart på Björkskataleden.

Luleå kommuns kommentar:

Luleå kommun känner till och arbetar fortlöpande med korsningspunkter ur kapacitets- och trafiksäkerhetsperspektiv runt om i Luleå. Dessa två korsningar ingår både i det arbetet likväl som i arbetet med Utvecklingsplan för Porsön (planering i tidigt skede), där lösningar på problemställningar analyseras och tas med i framtida utveckling. Yttrandet leder inte till några förändringar av planförslaget.

Synpunkt från privatperson 3

Start och uppväxt för alla

Jag skulle vilja veta mer ingående hur den sociala hållbarheten främjas i utvecklingsplanen?

Det står att 20 % av barnen i området väljer bort Porsöskolan. Har utredningen tittat på detta utifrån socioekonomi? Detta område har en fantastisk potential till lyckad integration. Tyvärr verkar motsatsen ske, det finns risk att det är de socioekonomiskt "starka" som i hög grad väljer bort närskolan. Har integration/segregation utretts i utvecklingsplanen? Vilka strategier finns för att undvika att bygga utsatta områden?

Alla tillsammans

Skolan är en mycket central och stor mötesplats för områdets barn. Restaurering av Porsöskolan och höjning av skolans status borde vara högprioriterat för att fler ska välja närskolan.

Uppleva och utöva

Det vore attraktivt att utveckla löp- och promenadstigar i skogsområdena och koppla ihop med Gammelstadsviken.

Liv mellan husen

Upprustning av de bostadsnära fotbollsplanerna vore väldigt bra. Grusplanen på Sundet exempelvis, nytt grus och nya (gärna mindre mål, t ex femmanna) hade gjort mycket. Även vintertid, då spolplanen sporadiskt. Vore toppen om den kunde spolast oftare. Det är inte sällan som någon/några sladdat runt och förstört skridskoisen. Annars väldigt populär isyta för barnen runtomkring.

Bästa boendet

Viktigt att tänka på den sociala hållbarheten när boendeformer väljs. Är det bostadsrätter som bör prioriteras i denna höga utsträckning? Skulle ett nytt villakvarter kunna prioriteras?

Smarta resor

Porsön har fina möjligheter att välja hållbart resande. Vid cykelvägen i närhet av centrum finns dock en byggetablering där flera bilar kör till och från varje dag, rakt över det cykelstråk som leder till skolan och centrum. Denna plats är rent olämplig för detta och borde flyttas.

Övriga synpunkter

Tänk på den sociala hållbarheten. Att många väljer bort Porsöskolan skapar segregation samt en negativ känsla bland barnen som är kvar. Det var 2 av 6 barn från mitt barns förskola som valde Porsöskolan och det är en minoritet av barnen på kvarteret som går på Porsöskolan.

Trygghetskänslan har också gått ner under de senaste åren. Mopeder och fyrhjulingar kör alldeles för fort på cykelbanan och det känns obehagligt att ha sina små barn vinglande fram med den vetskapen. Rykten om kriminella gäng gör det inte bättre. Jag hoppas ni tar detta i beaktning.

Luleå kommuns kommentar:

Stora delar av utvecklingsplanen utgår från det sociala hållbarhetsperspektivet. Framför allt de inledande kapitlen, men även riktlinjer för exempelvis en blandad bebyggelse, kvalitetshöjande åtgärder för skolan, mötesplats med mera.

Utvecklingsplanens riktlinjer för Start och uppväxt för alla, anger att kommunen ska arbeta aktivt med att öka andelen elever som väljer Porsöskolan, i och utanför upptagningsområdet. Skolan ska utveckla arbetet med ett interkulturellt och internationellt förhållningssätt.

Det finns indikationer på att det samarbete som Porsöns bibliotek har med Porsöskolan, inklusive fritidshemmet, bidrar till att föräldrar aktivt väljer Porsöskolan. Detta samarbete har också bidragit till en positiv läsutveckling bland elever på Porsöskolan. För att bryta segregering är skolans attraktivitet en mycket betydelsefull faktor.

Utvecklingsplanen föreslår utveckling av stigar och stråk i skogsområden kring Sundet och Berget.

Önskemålet om skötsel och underhåll samt eventuell upprustning av befintliga fotbollsplaner har vidarebefordrats till kommunens parkdrift och till kultur och fritid.

Inom det område som omfattas av utvecklingsplanen bedöms inte finnas plats för fler villatomter. De områden som föreslås för ny bebyggelse är mindre, relativt avgränsade ytor, som är lämpliga för flerbostadshus.

Omledning av trafik och tillfälliga avstängningar av gång- och cykelvägar i samband med byggprojekt sker enligt upprättade trafikanordningsplaner i samråd mellan entreprenören och kommunens stadsbyggnadsförvaltning. Detta är ingenting som kan hanteras i en utvecklingsplan.

Utvecklingsplanens förslag till utveckling av Porsön syftar till att höja tryggheten i hela stadsdelen, bland annat genom upprustning av centrum och strandpromenaden med bättre belysning och tryggare miljöer.

Yttrandet leder inte till några förändringar av planförslaget.

Dialoger och samtal under samrådstiden

Ett antal intressentgrupper identifierades som särskilt viktiga att ha samtal med under samrådstiden i syfte att fånga upp deras tankar kring planförslaget. Dessa grupper var bland annat fokusgruppen barn och unga, samt boende på Porsön och olika föreningar. De blev inbjudna till öppet hus och bokade möten.

Nya dialoger var planerade att ske under 2020 men på grund av pandemin har det under tidsperioden för detta arbete varit svårt att genomföra ytterligare dialoger särskilt riktade mot barn. Kontakt har därför tagits med Rädda Barnen som bedriver projektet På lika villkor och Summer Vibe samt RF-SISU som driver projektet Nattidrott för att därigenom få kunskap om vad barn och unga uttrycker kring Porsön och önskad utveckling. Därutöver har försök gjorts att engagera vårdnadshavare att hjälpa barn och unga att uttrycka sin mening i en digital lösning.

Allmänt samråd, öppet hus i Porsö centrum 2021-12-04

Ca 20 deltagare. Fördelning kvinnor/män, ca 70/30.

Synpunkter och önskemål:

- Trygghet är enkelt. Bra belysning och öppna platser. Dålig belysning på Lulebos område, både utomhus och inomhus i allmänna utrymmen så som tvättstuga. Förvaltaren är informerad men inget händer. Hur tar vi detta vidare?
- Stor omflyttning i Rikshems hyreshus pga. renovering. Skapar stor otrygghet
- Resande mellan Porsön och Björkskatan hälsocentral. Stort behov av att kunna nå hälsocentralen och komma nära.

Allmänt samråd, öppet hus i Porsö centrum 2021-12-07

Ca 5 deltagare. Fördelning kvinnor/män, ca 20/80

Synpunkter och önskemål:

- Vi vill ha en pulkabacke på Udden.
- Bättre kommunikation till hälsocentralen på Björkskatan.
- Café i möteslokalen (vid biblioteket).
- Universitetet är jätteviktigt, gör så att studenterna stannar kvar.
- Gör i ordning platserna nere vid stranden, vid gamla piren, m fl så att man kan använda dessa. Grillplatser.
- Utegympa nära en lekplats.
- Fler anslagstavlor för lokal information.
- Vid upprustning av centrum: använd likadan belysning överallt. Blanda inte olika sorter, det ser stökigt ut. Tänk på att ordna sittplatser med ryggstöd. Viktigt för många äldre.
- Klipp gärna gräset på ängen på Udden lite oftare. Den används som picknick-plats på sommaren.
- Laddinfrastruktur i hyreshusen.
- Minska biltrafiken på Universitetsvägen för att möjliggöra snabb cykel. Bra snöröjning nu :)

Allmänt samråd, öppet hus i Porsö centrum 2021-12-08

Ca 15 deltagare, varav 5 barn. Fördelning kvinnor/män, ca 70/30.

Synpunkter och önskemål:

- Vi vill ha en hundträningsplats på grusytan vid berget som även kan kombinera med exempelvis utegym.
- Fler sopkorgar

- Bättre skolgård
- Lekplats i centrum och ett café
- Ägare till frisörsalongen vill vara med i en samverkansgrupp för Porsö centrums utveckling.
- Cykelväg söder om Yttervikens verksamhetsområde.
- Ska VA-ledningen gå i strandkanten? Hur påverkas fågellivet? Rikt fågelliv. Behövs den sträckningen när man har byggt längsmed Haparandavägen. Fågeltorn i närheten av radhusen är inte önskvärt, det hamnar för nära bostäderna. Lägga i stället fågeltornet nära grillplatsen.
- Får vi som bor vid Sundet vara med och tycka till när sista etappen av strandpromenaden ska projekteras?
- Barnen vill ha en fritidsgård. Där ska man kunna spela/gejma, kolla hockeymatcher på TV, spela pingis, fika.
- Det behövs en fritidsgård för barn från 10 år och uppåt. Gården på Björkskatan är bara för äldre barn. Nattidrotten är bra, dit går vi ofta. Även de som är yngre än 12 får komma in. Men vi vill ha någonstans att vara på vardagkvällarna.
- Fotbollsplanen är bra, men vi vill ha en hockeyrink.
- Det behövs fler sittplatser längs gång- och cykelvägar. De som är sjuka eller gamla (eller gravida) orkar inte gå hela sträckan längs stranden utan att vila benen. Det är långt att promenera med barnvagnen till BVC på Björkskatan och det behövs sittplatser längs vägen.
- Bygg en pulkabacke intill lekplatsen på udden.
- Utveckla biblioteket, utökade öppettider så att man hinner dit efter jobbet eller skolan.

Möte med elever från Porsösolan årskurs 6 2021-12-07, samt 12-08

13 deltagare 7 dec och 12 deltagare 8 dec. Fördelning kvinnor/män: 60/40, resp. 40/60.

- Röj upp pulkabacken på Berget "Mördarbacken". Där är kvistar och buskar i vägen. (Skoterled?)
- Gärna fler pulkabackar.
- Vi är aldrig nere vid stranden. Skit i att rusta upp stranden och bygg en hockeyplan med belysning. Vi vill ha en fritidsgård.
- Skolgården är tråkig. Kan ni göra den bättre? Vi vill ha fler saker att göra.

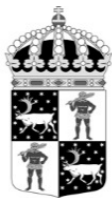
Samtal med Tillväxtgruppen på Porsön 2021-12-09

Teamsmöte, ca 12 deltagare. Fördelning kvinnor/män: 50/50.

Syftet med mötet var att informera om utvecklingsplanen och pågående samråd, svara på frågor samt uppmana till deltagande att lämna synpunkter skriftligt.

Luleå kommuns kommentar:

Samtliga synpunkter som tagits emot under dialoger och samtal har värderats och i vissa fall lett till kompletteringar av planförslaget.

Länssstyrelsen
Norrbotten

Yttrande

1 (9)

Datum

2022-01-31

Ärendebeteckning

401-15552-2021

Luleå kommun

kommunstaben@lulea.se

Utvecklingsplan Porsön, fördjupning av översiktsplan

Handlingar inkomna Länssstyrelsen 2021-11-19 för samråd enligt 3 kap 10 § plan- och bygglagen, PBL, (2010:900)

Beskrivning av ärendet

Luleå kommun har arbetat fram ett förslag till fördjupad översiktsplan för Porsön (FÖP). Planförslaget är en fördjupning av den kommuntäckande översiktsplanen antagen 2021-09-27.

Enligt 3 kap. 5 § PBL ska det framgå av översiktsplanen:

- grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden
- kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras
- hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljökvalitetsnormer
- hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen
- hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder
- sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken
- kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra

Under samrådet om ett förslag till en översiktsplan ska länssstyrelsen enligt 3 kap 10 § PBL särskilt ta tillvara och samordna statens intressen, tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar avseende allmänna intressen enligt 2 kap PBL, verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses och att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap.

MB följs, samt att redovisning av områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge är förenligt med 7 kap 18 e § första stycket MB. Länsstyrelsen ska även verka för att markanvändningsfrågor som berör två eller flera kommunen samordnas på ett lämpligt sätt och även verka för att en bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Länsstyrelsens yttrande

Planens disposition/allmänna synpunkter

Det är mycket positivt att samrådsskedet genomförs då planförslaget har kommit så pass långt i planeringsarbetet att det är i det skick som krävs för att samrådsskedet ska fylla sitt syfte samt att inga viktiga beståndsdelar saknas. Detta är enligt Länsstyrelsen den viktigaste utgångspunkten för att även resten av planprocessen ska ges rätt förutsättningar att fungera som det är tänkt.

Generellt anser Länsstyrelsen att kommunen gjort en bra analys och prioritering kopplat till trafikförsörjningen där huvudfokus ligger på att utveckla gång, cykel och kollektivtrafik.

Porsön har i grunden ett ganska väl utbyggt gång- och cykelvägnät som utgör en bra stomme. Förslagen att utveckla dessa grundläggande stråk så att dessa blir attraktivare och bjuder in till en trevligare miljö bör därför också vara en bra utgångspunkt. Likaså förefaller förslagen till utvecklade gång- och cykelstråk genomtänkta och det är mycket positivt att kommunen försöker anpassa såväl kollektivtrafik som gång-cykel utifrån en kommande ökad järnvägstrafik i samband med en utbyggnad av Norrbottenbanan.

Områdesrekommendationerna i planbeskrivningen överensstämmer inte med den digitala versionen vilket kan innebära att viktiga förutsättningar missas när planen ska omsättas samt att Plan- och bygglagens tydlighetskrav inte uppfylls. Bägge delarna innehåller viktiga slutsatser och rekommendationer som bör kunna läsas i ett sammanhang.

Porsö centrum

Under *Utvecklingsförslag* framgår att områdets utveckling behöver studeras i ett sammanhang. Länsstyrelsen anser att en fördjupning av översiktsplanen bör fylla just detta syfte och konstaterar att en del av detta även gjorts och framgår i den digitala versionen. Det behöver dock framgå vad nästa steg i studien av områdets utveckling ska vara, exempelvis detaljplaneprogram eller likande, innan detaljplanering eller åtgärder vidtas.

Udden

Ytorna för ny bostadsbebyggelse med tillhörande markparkeringsyta är betydligt mindre i illustrationerna än i mark- och vattenanvändningskartan vilket kan uppfattas missvisande över vilka ytor som faktiskt avses. Plan- och bygglagens tydlighetskrav uppfylls sannolikt inte i detta avseende. I rekommendationerna finns inte samma nivå av riktlinjer för gestaltning och utformning av bebyggelsevolymerna som för övriga områden med ny/förändrad användning, vilket Länsstyrelsen anser bör tillkomma.

Riksintressen

Länsstyrelsen och Trafikverket anser att planförslaget bör kompletteras med beskrivning av riksintresset för kommunikationer avseende flyg då planområdet ligger inom MSA-ytan för Luleå flygplats.

Miljökvalitetsnormer, MKN, för vatten

Länsstyrelsen bedömer i detta skede att det finns viss risk att plangenomförandets påverkan på ekologisk status medför att gällande miljökvalitetsnormer inte kan följas. Bedömningen grundar sig på att påverkan relaterad till dagvatten är ot tydligt beskriven samtidigt som ekologisk status avseende särskilda förorenande ämnen är bedömd till lägsta möjliga statusklass. Länsstyrelsen bedömer dock att omfattningen av de kompletteringar som krävs i detta fall är liten.

Bedömningen om översiktsplanens genomförande kommer att följa MKN är svår att utföra eftersom påverkan på vatten är ot tydligt beskriven. I nuläget finns inget annat än kommunens bedömning att luta sig mot och eftersom den bedömningen grundar sig på framtida genomföranden av såväl detaljplaner som dagvattenplanen finns risken att frågan om påverkan på vattenförekomster enligt vattendirektivet inte bemöts tillräckligt konkret för att skydda närliggande vattenmiljöer.

Även om det i översiktsplaner inte ska förväntas detaljerade utredningar rörande de föreslagna etableringarnas miljöpåverkan så bör någon form av översiktlig information om planens dagvattenpåverkan kunna biläggas för att möjliggöra bedömningen av påverkan på vatten. Exempelvis skulle den sammanlagda arealen av tillkommande hårdgjorda (eller i övrigt dagvattenalstrande) ytor kunna anges översiktligt. Det behöver inte vara en precis beräkning med hög detaljnivå utan en uppskattning av den areal av hårdgjorda ytor (och därmed av planens ungefärliga dagvattenpåverkan) som skulle tillföras av plangenomförandet. En sådan uppgift skulle med fördel kunna kompletteras med en uppgift om planområdets nuvarande sammanlagda hårdgjorda areal för jämförelse. Det är alltså inte ett omfattande underlag som efterfrågas i det här avseendet.

Den påverkan som Länsstyrelsen bedömer vara främst aktuell för plangenomförandet är som, tidigare nämnts, påverkan från dagvatten. Kommunen hänvisar till den kommunala dagvattenplanen samt till kommande detaljplaneläggning när det gäller lösningar och åtgärder som motverkar dagvattenpåverkan. I det här fallet är det en recipient som är mottagare för dagvatten från planområdet (Björkskatafjärden WA91625800). Ekologisk status avseende kvalitetsfaktorn *'särskilda förorenande ämnen'* är bedömd till *'måttlig'* vilket är den lägsta möjliga statusklassen. Det innebär att ingen ytterligare försämring är tillåten ens på parameternivå, vilket gäller de parametrar som kvalitetsfaktorn *'särskilda förorenande ämnen'* består av. Det blir därför viktigt att föreslagna åtgärder i dagvattenplanen genomförs innan eller i samband med översiktsplanens genomförande. Länsstyrelsen bedömer att översiktsplanens genomförande följer gällande miljökvalitetsnormer i recipienten enbart om åtgärder genomförs i sådan utsträckning att ekologisk status avseende särskilda förorenande ämnen förbättras.

När det gäller näringsämnen är dagvattenutsläpp viktiga att hanteras på ett sådant sätt att ekologisk status avseende näringsämnen i recipienten förbättras i och med översiktsplanens och dagvattenplanens genomföranden. Ekologisk status avseende näringsämnen är idag bedömd till *'måttlig'* status vilket i detta fall inte är den lägsta statusklassen, däremot är kvalitetsfaktorn *'näringsämnen'* viktig för att komma till rätta med den övergripande ekologiska statusen som i nuläget är bedömd till *'måttlig'*. Eftersom miljökvalitetsnormen för ekologisk status är fastställd till *'god'* status senast 2027 måste åtgärder sättas in för att normen ska följas. Detta understryker än en gång vikten av att tillräckligt tydligt strategi för dagvattenhantering implementeras både för hela planområdet samt i samband med plangenomförandet.

Länsstyrelsen uppfattar planförslaget som att de föreslagna etableringarna inte berör närområden och svämplan till vattenförekomsten Björkskatafjärden (WA91625800) på ett sådant sätt som skulle riskera att gällande miljökvalitetsnormer inte följs. Länsstyrelsen vill dock påpeka att installationer, uppföranden samt underhåll av vegetation inom närområden/svämplan kan medföra en påverkan på vattenmiljöer ur hydromorfologisk synvinkel, även om plangenomförandet i de strandnära lägena syftar till att stimulera friluftsliv och rekreation.

Kommunen har pekat ut förorenade markområden samt sulfidjordsområden inom planområdet. Att åtgärda markföroreningar kan ha positiv inverkan på vattenkvaliteten i Björkskatafjärden, men det är oklart hur stort bidraget från dessa föroreningar påverkar i nuläget. Inom ramen för kommande detaljplanläggning blir det viktigt att utvärdera omfattningen och föroreningspotentialen för dessa föroreningar. Beträffande sulfidjord gäller det att undvika att

materialet oxiderar i sådan omfattning att närliggande vattenmiljöer påverkas negativt.

Ytor för dagvatten

Det framgår av MKB:n, s. 64, att det finns lämpliga ytor för ytterligare avledning och fördröjning av dagvatten, exempelvis i områdena Udden, Stranden, Längs med Haparandavägen mfl. Länsstyrelsen anser därför att det vore lämpligt att i planförslaget identifiera lämpliga ytor som exempelvis *Utredningsområden för dagvattenhantering/fördröjning/rening* såsom det i dagsläget finns motsvarande ytor för utredning av parkeringshus.

Människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Länsstyrelsen anser att framtida trafikutveckling bör beaktas i Haparandavägens roll och funktion. Exempelvis med hänsyn till nya verksamhetsområden i Rutvik, utpekade i översiktsplanen.

Klimatanpassning

Länsstyrelsens ser det som viktigt att kommunen i även detta skede av planprocessen använder sig av kommunens framtidsinriktade planeringsunderlag i form av Luleå kommuns riktlinjer för klimatanpassning för att kunna uppfylla innehållskraven i 3 kap. 5 § PBL. <https://www.lulea.se/kommun--politik/hallbar-utveckling/klimat/klimatanpassning-i-lulea.html>

Exempel på detta skulle kunna vara att i användningen för Porsö centrum anges åtgärder för att hantera effekter av framtida värmeböljor. Kommunens riktlinjer för klimatanpassning:

Utomhusmiljöer ska erbjuda platser med skugga och svalka. Sommarmedeltemperaturen och den högsta dygnsmedeltemperaturen kommer att stiga. På våra gemensamma utomhusmiljöer som ex parker, torg, lekplatser, skolgårdar kommer platser som erbjuder skugga och svalka att behövas. Platser med skugga ges i första hand med hjälp av växtlighet men kan också vara andra anordningar. Svalka ges i första hand med hjälp av växtlighet eller vatten i dammar och fontäner.

Detta är givetvis även relevant i de framtida planerade förtätingsområdena i planförslaget.

Länsstyrelsen att en generell målsättning för en anpassning till ett framtida förändrat klimat är att undvika hårdgörande av ytor i möjligaste mån och att alternativt anlägga med genomsläppligt material.

Allmänna intressen

Det sociala hållbarhetsperspektivet

På det stora hela kan konstaterats att planförslaget sätter människorna och den sociala hållbarheten i centrum på ett bra sätt. Det är positivt att planförslaget tagits fram med hjälp av medborgardialog med invånarna och dialog med aktörer verksamma i området, inklusive civilsamhället. Ur ett socialhållbarhetsperspektiv är det också positivt att jämlikhet framhålls som ett mål med planen och att dess vision innehåller ett tydligt jämlikhets- och folkhälsoperspektiv. Många riktlinjer och förslag har tydligt fokus på mötesplatser, trygghet, barns lek och grönområden som är viktiga för jämlikhet, delaktighet och folkhälsa. Särskilt positivt är att planen är tydligt förankrad i barnkonventionens bestämmelser, att det i framtagandet ingått en barnkonsekvensanalys, att dialog skett med barn och unga samt att många av dess förslag är utformade med barns behov och rättigheter i centrum. Barnkonsekvensanalysen har dock mest fokus på mindre barn i förskole- och lågstadieålder. Alla upp till 18 år räknas dock som barn. Det vore bra analysen även skulle innehålla kommunens förslag för att tillgodose de äldre barnens behov med samma fokus som de yngre getts.

Det som till stor del saknas i planförslaget är tydliga jämställdhets- och funktionshindersperspektiv. Med få undantag är resonemangen i planförslaget *könsblinda*, och såväl analys och nulägesbeskrivningar som förslag är formulerade på ett sätt som osynliggör eventuella skillnader i förutsättningar, behov och önskemål mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Utan jämställdhetsperspektiv riskerar samhällsplaneringsprocessen att förstärka befintliga normer och maktstrukturer och därmed i slutändan motverka planens målsättning gällande jämlikhet. Att synliggöra kön kan ha stor betydelse för utformande och genomförande av kommande beslut och åtgärder. Det framgår exempelvis inte i planen vilka som deltagit i medborgardialogerna, och om eller hur dessa utformades på ett sätt som skapar jämställda förutsättningar för att delta, eller om det framkom olika behov och förslag beroende på om deltagarna var män eller kvinnor. Detta gäller även för de aktiviteter som genomförts för att inhämta och inkludera barnets perspektiv.

Av såväl nulägesbeskrivningar som riktlinjer och utvecklingsförslag framkommer inte något funktionshindersperspektiv. Det saknas analys av nuvarande och framtida tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning gällande exempelvis samhällsservice, transportinfrastruktur, fritidsanläggningar och grönområden, och det saknas tydliga åtgärder för att stärka tillgängligheten för denna grupp och säkerställa att inga nya hinder uppstår. I några fall nämns tillgänglighet i bred bemärkelse, men det framgår inte om eller på vilket sätt detta analyserats med hänsyn till personer med

funktionsnedsättningar. Principen om full tillgänglighet, delaktighet och inkludering för alla i samhället oavsett ålder eller funktionsnedsättning är grunden i den svenska funktionshinderspolitiken. Ett funktionshinderperspektiv i samhällsplaneringsprocesser innebär att alltid utgå från människors olika förutsättningar, behov och önskemål och prioritera universella lösningar som fungerar för alla, liksom att identifiera och åtgärda hinder för delaktighet i den befintliga miljön och säkerställa att inte nya hinder uppstår (Boverket).

Parkområdet vid Universitetsvägen

Parkytan är utlagd för oförändrad användning/tät struktur där bostäder, kontor, handel, annan verksamhet, gator, parker och fritidsanläggningar ingår. Då parkytan närmast Universitetsvägen utgör en viktig mötesplats som används flitigt är det en angelägen vägledning att planförslaget anger vilken av ovanstående inkluderade användningar ska ha företräde.

Bostadsförsörjningen

Det framgår av planförslaget att *Planering och byggande ska bidra till bostäder för 1000 nya boende samt hotell/longstay-bostäder.*

Länsstyrelsen efterfrågar en tydligare dimensionering av om det är främst de nya ytorna för bostäder i planförslaget som ska utgöra dessa nya bostäder. Vidare anser Länsstyrelsen att det är en viktig rekommendation att ange ungefär hur många bostäder som är lämpligt för respektive av de nya områdena där bostäder avses uppföras, vilket planförslaget behöver kompletteras med. Länsstyrelsen vill även hänvisa till tidigare givna synpunkter i den kommuntäckande översiktsplanen gällande det kommunala bostadsförsörjningsansvaret samt kravet på aktuella riktlinjer för bostadsförsörjning.

Kulturmiljön

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att kommunen har påbörjat utvecklingsarbetet med att först ta fram en kulturmiljöutredning, som sedan har kunnat ligga till grund för utvecklingstankarna för Porsön. Det är ett föredömligt sätt att arbeta på i samhällsplaneringen, för att kulturmiljövärdena verkligen ska kunna bli en resurs och utgångspunkt för utvecklingen istället för att upplevas som ett besvärligt hinder. I huvudsak har kommunen också lyckats omsätta rekommendationerna från kulturmiljöutredningen i bra förslag och riktlinjer.

Riktlinjerna innehåller dock vissa skrivningar som kan uppfattas som problematiska och delvis motsägelsefulla, exempelvis att ny bebyggelse ska vara *"tydligt avvikande från befintlig bebyggelsestruktur"* samtidigt som den *"ska placeras med hänsyn till befintliga byggnader och gårdsstrukturer"*. Även om det är möjligt att

åstadkomma hänsynstagande även när man jobbar med kontraster, så visar erfarenheterna oftare på motsatsen. Det vore därför bättre ur kulturmiljösynpunkt om skrivningen om eftersträvad avvikelse slopas. I övrigt är riktlinjerna bra och relevanta.

På s. 53 i MKB:n finns förslag på att i ett senare skede – i samband med underhållsåtgärder eller att ny bebyggelse uppförs – öka kunskapen och kännedomen hos invånarna om Porsöns kulturmiljövärden kopplade till 1970-talet, genom exempelvis skyltning, vandringar i området, utställningar etc. Länsstyrelsen anser att det är en mycket god idé som bör omsättas i praktik tidigare än så och därefter kontinuerligt. Ett uttalat syfte med utvecklingsplanen är att få porsöbor att trivas och känna stolthet över sin stadsdel. Att synliggöra, stärka och förmedla områdets kulturmiljövärden kan vara ett effektivt sätt att få de som bor, studerar och arbetar på Porsön att känna större stolthet, identifikation och samhörighet med platsen.

Naturmiljön

Det är främst två områden i planen som föreslås exploateras med ny bebyggelse som innebär en påverkan på naturmiljön genom att ny mark tas i anspråk: Längs med Haparandavägen och Udden. Exploateringen innebär att grönområden och -stråk ytterligare fragmenteras.

Längs med Haparandavägen

Det är positivt att skogsdungen i söder, som till största del består av lövträd (björk, asp, sälg), avses sparas enligt planförslaget. I MKB:n s. 34 visas en illustration med ett grönstråk genom området som viktig spridningskorridor/utvecklad park. Länsstyrelsen noterar att korridoren, där den går över från Haparandavägen österut mot Universitetsheden, går under en kraftledning. Här ställer sig Länsstyrelsen frågande till hur kommunen här tänkt att grönstrukturen ska kunna utvecklas och förstärkas under kraftledningen, annat än behålla befintlig gräsyta. Grönstråket längs med Haparandavägen förefaller även tämligen smalt för att fylla sitt syfte. Länsstyrelsen befarar att planförslaget riskerar att försvaga spridningsmöjligheterna.

Udden

Område med öppen gräsyta; enstaka träd och en del av skogspartiet kommer att tas i anspråk med föreslagen exploatering vilket innebär ett ytterligare naggande i kanten av de grönområden som finns i tätorten. Det är positivt att strandskogen bevaras.

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) enligt 6 kap. miljöbalken

Länsstyrelsen anser att MKB:n på ett föredömligt sätt redovisar de alternativa planutformningar som valts bort och varför. Detta medför att samrådsskedets viktigaste syfte, den demokratiska förankringen,

får avsevärt bättre förutsättningar att uppfyllas. Allmänheten och övriga får enkelt en tydlig inblick i det omfattande planarbete som till sist utmynnat i ett planförslag, vilket bör resultera i en tydligare förståelse över planförslagets utformning. Denna tydlighet bör även kunna facilitera att allmänhetens samrådssynpunkter på ett mer ändamålsenligt sätt väcks under samrådsskedet vilket i sin tur resulterar i att det efterföljande granskningsskedet även kan fylla sitt syfte; för allmänheten att stämma av och respondera över hur deras mer välavvägda samrådssvar påverkat planförslaget och varför.

Detaljsynpunkter och förtydliganden

Ett mindre sakfel har smugit sig in på s. 49 och 52 i den samlade konsekvensbeskrivningen, där det står att Porsökyrkan är skyddad som byggnadsminne. Visserligen är kyrkan skyddad enligt kulturmiljölagen, men inte som byggnadsminne (enligt 3 kap KML) utan som kyrkligt kulturminne (enligt 4 kap KML).

Samråd

Samråd i ärendet har ägt rum med Energimyndigheten, Trafikverket, Sjöfartsverket, Sametinget, SGI, SGU, SMHI, Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), Post- och telestyrelsen, Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät samt Lantmäteriet. Internsamråd har skett med Länsstyrelsens enheter för samhällsskydd, landsbygd, naturmiljö, miljöskydd, miljöanalys, social hållbarhet samt naturresurs- och rennäring.

De som medverkat i yttrandet

Yttrandet har beslutats av landshövding Lotta Finstorp med planarkitekt Jens Haapalahti som föredragande. I yttrandets slutliga beredning har även länsarkitekt Nelli Flores Nilsson deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.